

# NGÀY XUÂN



NĂM THỨ NĂM - THỨ  
HAI 12 FÉVRIER 1940  
SỐ 100 - GIÁ Op.12.  
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ:  
80, BƯỜNG QUAN  
THÀNH - TÉL: 874



Ngày xuân con én đưa thoi...

OUVERTURE  
LE SAMEDI 14 OCTOBRE 1939

**CABINE  
PROPHYLACTIQUE**

du Docteur HÝ

Ancien Interne de l'Hôpital  
St Lazare de Paris  
Spécialiste des  
maladies vénériennes

Ouverture en permanence la nuit de 22 heures à 6 heures du matin

Pour tous soins préventifs contre les maladies vénériennes  
(Để phòng bệnh hoa-liễn)

N° 2, RUELLE HỘI-VŨ

Muốn ăn các món cơm tây cho đúng vị, phải đến  
Café Restaurant  
**JOSEPH**  
PHỐ BICHOT, HANOI  
MỘT HÀNG CƠM ĐÃ NỔI TIẾNG

**VIOLXOL**

Thuốc bồ huyết, chẽ riêng cho những người thiếu máu, mồi ốm khói, làm cho da, chóng mạnh. 1 chai: 0p.95

**VIN TONIQUE  
DU BON SECOURS**

Rượu bồ. Một chai: 2p 00

Chế tại : PHARMACIE DU BON SECOURS  
Mme Nguyễn Bình - Hoảng  
52, Bd Đồng-Khánh - Hanoi - Tel. 454

BÌNH

**DI-TINH**

TRỊ KHỎI DƯỢC KHÔNG ?  
Người ta nói nhiều về bệnh Di-Tinh lâm, khỏi phải nhắc nữa, các bạn cũng biết hình-trạng và những tai hại của bệnh ấy làm cản-cối không biết bao nhiêu đời của thành-niên.  
Tuy nguy hiểm, nhưng không phải là không thể trị.

Nâng tập thể-dục, sống ngoài ánh sáng, tránh những điều quá kích-thích đến dục-tinh, ăn uống điều-dộ, là phương-pháp trị bệnh Di-Tinh tốt nhất.

Ngoài ra các bạn cũng nên biết rằng có tập thể-dục mà còn uống thuốc Cố-tinh Ich-tho-hoàn mỗi ngày, thì cái kết-quả còn mau lẹ hơn nữa.  
Dùng thuốc Cố-tinh Ich-tho-hoàn, các bạn được chắc chắn bệnh Mộng-tinh được mau, và nếu bệnh nặng đến Di-tinh hay Huyệt-tinh, dùng nhiều lầm trong 5 hộp là thật mạnh.  
Cái hay của Cố-tinh Ich-tho là bỗng bệnh không bao giờ trở lại.

Một hộp 1p.00

Có bán khắp nơi và tại nhà thuốc:  
**VÕ ĐÌNH-DÂN**  
Chợ-lớn, Saigon, Phnom-Penh  
**VAN-HOA**  
8, Cantonnais, Hanoi

**Mua tem cũ**

Cần mua tem Pháp và  
Bông - dương hạng to:  
Từ 4p. đến 4p. một trăm.

Hỏi : M. N. K. HOÀN  
47. Bloc Khaud Nord - Hanoi



# LUÔNG NGHI BỒ THÂN LE HUY PHACH

Trong số 100 người đàn ông, ở thế kỷ này, thì có đến 90 người có các bệnh ở thận. Bệnh thận : đau lưng, mờ mắt, ủ tai, rát đùi, tiêu tiền - sang, tinh khí loãng... Hoặc sinh ra mộng-tinh, di-tinh, hoạt tinh, liệt dương... Hoặc những người vì thủ dâm mà sinh ra táo ngọc, hay đánh trống ngực, di-tinh, mộng tinh... Hoặc những người sau khi khỏi bệnh phong tinh vì uống phải nhiều thứ thuốc công phật làm hại thận khi mà sinh ra đau lưng như bê, ủ tai, chảy nước mắt, hoa mắt, rụng tóc, uất qui đầu...

Có các bệnh kè trên đều dùng « Luồng nghi bồ thận » số 20 của Lê-huy-Phách các bệnh khỏi hết — sinh khí cố tinh, khỏi bồ thận, khỏi di tinh, khỏi mộng tinh, khỏi hoạt tinh, khỏi bệnh liệt dương, chắc như vậy !

Luồng nghi bồ thận số 20 của Lê-huy-Phách là một thứ thuốc bồ thận hay nhất ở xứ này. Giá 1p.00 một hộp.

## Đàn bà bắt điều kinh

Dùng thuốc Lê-huy-Phách hay nhất

**KIỀU KINH CHÙNG NGỌC** số 80 giá 1p.50. Các bà có bệnh bắt điều kinh, khi lên tháng, khi xuống tháng, huyết ra tim đen, có khi ra khí hư nữa. Trong người bẩn thỉu mồi mệt, kém ăn, ít ngủ, hoa mắt, ủ tai, đau bụng khi hành kinh... dùng thuốc Điều kinh chàng ngọc số 80 của Lê-huy-Phách, kinh nguyệt điều hòa, tốt cho sự sinh dục, mau có thai nghén.

**KIỀU KINH BỒ HUYẾT** số 21 giá 1p.00 — Các cô kinh hành sai hẹn, tháng có, tháng không, da vàng, quăng mắt thâm, người nhọc mệt, dung Điều kinh bồ huyết số 21 giá 1p.00, kinh hành đúng hẹn, da dẻ hồng hào, khỏe mạnh luôn luôn, tăng thêm vẻ đẹp.

## Thanh niên cứu khổ hoàn

Trị tận gốc các bệnh Lậu !

Một thứ thuốc Lậu hoàn toàn linh nghiệm, hay bao kết thúc các thứ thuốc Tây, Tau, Ta, đã có bán từ xưa ở xứ này. Thuốc này có đặc tính chữa các bệnh Lậu : không cứ là kinh niệu hay mồi mắc, tức buốt hay ra mủ, bệnh Lậu phải lại hay phải nhiều lần, bệnh Lậu có nhiều biến chứng nguy hiểm, bệnh Lậu ở đàn ông, đàn bà hay đàn bà có thai đều dùng Thanh Niên Cứu Khô Hoàn số 70, giá 1p.20, dùng được nhiều ngày, khỏi tuyệt nọc các bệnh Lậu. Thứ thuốc Thanh niên cứu khổ hoàn này hiệu nghiệm phi thường. Các ngài hãy hỏi những người đã dùng qua rồi sẽ biết.

## Nhà thuốc LE HUY PHACH

19 Boulevard Gia-Long (phố Hàng Giò) — Hanoi

Khắp các tỉnh Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mèn đều đều cũng đều có đại lý bán dù các thứ thuốc của nhà thuốc Lê-huy-Phach

# TIẾNG THU

## Sự động cõi của đàn bà

ions LIBRAIRIE CENTRALE

TO VAN-DUC, Directeur, 110, Rue du Pont en Bois — HANOI  
Tổng phát hành tại Trung-ký M. Lê Thành-Tuân 119 Bd Gia-Lonn — Hué  
Nam-ký Minh-Phuong 15A Cité Văn-tan — Hanoi

Solutions raisonnées (Physique et Chimie) Vũ Lai-Chương (adopté) Op.80

BÀI CÓ BẢN THƯ  
của  
LƯU TRỌNG-LƯ  
Giá 1p 50  
Cuộc 0p 32

TIỀU - THUYẾT  
của  
VŨ TRỌNG-CAN  
Giá 0 20. Cuộc 0 21

DOCTEUR  
Cao Xuân-Câm

de la Faculté de Paris  
Ancien Médecin Chargé de  
l'Institut antivénérian de Hué  
Chữa đủ mọi bệnh. Chuyên-trị  
Nội-thương và bệnh Hoa-liễu.  
Khám bệnh tại :  
153, Henri d'Orléans — HANOI  
(Phố Cửa Đóng, cạnh  
hội Hợp-Thiên)  
Có phòng dưỡng bệnh.

Sách « NÓI CHUYỆN LÀ ỦÔI CON »  
bán tại hiệu Thụy-Ký, 98, Hàng  
Gai (Rue du Chanvre).  
Giá Op.35 một quyển.

... Cuộc sống của thằng con, trai  
là phải chìm nỗi như cánh béo mập  
lèn, phải lung-lắc như thú rứ  
trong rừng, phải rầm - rộ [như  
phong ba bão táp. Nó không thể  
lặng-lẽ như mặt nước hồ, im lìm  
như cánh đồng hoang hay du  
dương như tiếng đàn cầm trong  
khuê nứ ...

Hãy đọc cuốn sách mới xuất bản :

## Đời vô định

Cô Phạm-Ngọc-Khôi, tác giả cao Tiết  
Thuyết « Hy-Sinh ».

Nếu văn-chương có ái h-hưởng dến  
tâm-hồn thì cuốn « Đời vô định » sẽ  
gięo vào lòng thanh-niên cái mầm  
tinh-thần phẩn-dẫu nó khiến cho ta  
vui mà sống, sống một cách mãnh  
liệt để ném hạnh-phúc ra cho những  
kẻ ở chang-quanh.

Nếu ái-linh có ánh-hưởng dến cuộc  
đời của thanh-niên thì cuốn « Đời vô  
định » sẽ đem lại cho tâm-hồn một  
phương-châm nhất định để xa tránh  
những lối lỗi mà ái-linh có thể gác nêu.  
Cuốn « Đời vô định » là cả một  
phương-pháp để xử thế, là cả một bí  
quyết để chiến-thắng, nó là một cái  
cầm-nang chỉ cho ta rõ con đường  
hạnh-phúc.

Có bán khắp các hiệu sách  
Giá : Op.40

Ở xa muốn mua, gửi thư về:  
Nhà xuất bản TRẮC-VÝ  
82, Phố hàng Cót — HANOI  
Mua buôn có giá riêng.

Quần áo dệt Cécé có đủ các hạng

Chemisette — Maillot de bain — Pull-over.  
Gilet croisé — Gilet dame — Blouson.  
Veston — Slip — Mi-bas sport — Bas  
Scout — Chandail — Combinaison enfant.

Mua buôn, xin hỏi hàng dệt

### Cu Chung

100, Rue du Coton  
HANOI

### Kính và bút máy

KÍNH : Các thứ kính dường mục, cận, viễn đủ các số.  
Có hộp 200 mặt kính để thử trước khi mua, không  
lo ngại số cao, thấp hại cho con mắt.

BÚT MÁY : Ngòi verre : Kaolo, Pratic, Planzy Poure. Ngòi  
vàng : Wattermann, Parker, Semper, Foor, Boy Scout.

CÁC THÚ BÚT MÁY KÈ TIỀN TỪ 2p.20 ĐẾN 33p.75  
CÓ MÁY : Có máy điện khắc tên vào bút máy để làm kỷ niệm,

không lo mất, lẫn với bút của người khác.

Nếu làm quà cho ai, mà khắc tên người bạn  
vào thì không gì nhã và quý bằng.

MAI - LINH N° 60-62, Phố Cầu Đất — HAIPHONG

### HÔM NAY

#### EM VẪN ĐI CHƠI VỚI ANH ĐƯỢC !

— Ủa ! Bữa nay là ngày hành-kinh của em mà !  
— Vâng ! Nhưng em đã có uống trước 1 hộp BẠCH YẾN-HOÀN rồi  
Mấy ngày hành-kinh trước kia anh thấy em khỗ sở chịu ớn lạnh cả  
ngày, hay những trận nhức đầu, cùng những cơn đau bụng kinh hòn,  
là lỗi em chưa biết thuốc ấy.

— Vậy giờ em không còn lo  
ngại ngày hành-kinh nữa. Ngày  
nay đối với em là một sự thường.

— Thảo nào anh trông em vui  
về quá !

— Vâ, em còn ước ao rằng,  
nếu các bạn gái được biết như  
em, thì cái ngày lo sợ nhứt của  
người đàn bà ấy, sẽ thành ngày  
không đáng sợ xí nhoé cả.

— Đời sẽ đẹp, và đẹp hơn nữa,  
có phải không anh ?

BẠCH-YẾN-HOÀN LÀ BẢN QUỐC CỦA SÀI-GÒN  
(1 HỘP 1p.00)

Bán tại nhà thuốc VO-DINH-DAN 323 Marins  
Cholon, Saigon, Phnompeh.

VAN-HOA. N° 8 Rue des Cantonais, Hanoi



Mạnh băng 10 lần thuốc

### Bò-Thận Cửu-Truyền



THUỐC :

### VẠN-BAO

LÀ CỨU-TỊNH CỦA TÌNH YÊU

có thứ cho đàn ông, có thứ cho đàn bà  
Một hộp dùng 10 ngày giá : 0p.40.

Tổng phát-hành phía Bắc: VAN HOA

8, Rue des Cantonais — Hanoi

Tổng phát-hành phía Nam: VO-DINH-DAN

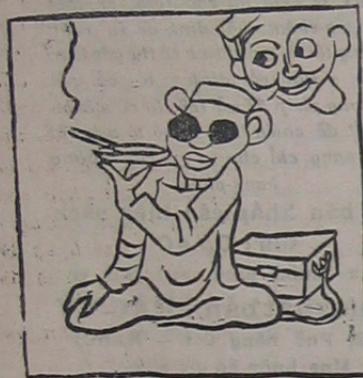
323, Rue des Marins — Cholon

DAI-LÝ :

MAI-LINH: 60-62, Cầu-Đất, Haiphong.

NGUYỄN VĂN-BÚC: 11, Rue des Caisses, Hanoi.

# CUỘN SỔ



Tuyên Quang — Lý-trưởng Linh sơn đang cản thịt trâu để khao dân thì may quá, một con trâu của sở Lục lộ lảng vảng gần nhà. Thằng lí bèn nện chẽ trâu rồi kéo nó ra nấm vệ đường cái và bảo nó phải giò lăn ra đấy. Rồi thằng trinh quan cho phép chôn con vật khỏi đê ô uế hại vệ sinh chung. Rồi đêm đến, thằng dào nó lên, séo lấy hai đùi làm chén. Nhưng phải cái thịt trâu gai, mai không tiêu hóa. Hiện thằng và các người ăn nó vẫn phải long dong mèo mặt, lén quan nay để khai mai đê bầm về việc con trâu chết không hại vệ sinh chung mà hại cho thằng.

Ninh-giang — Nguyễn văn Bảo làm thư ký một làng nô, ký số vira rồi được trúng số 1000 đồng. Một nhà báo đến phỏng vấn, anh ta nói sẽ đem món tiền ấy dùng vào việc lập công danh. Nghĩa là: chạy ra làm lý trưởng.

(Kiêm duyệt bộ một tranh) của Tô Tú

Hanoi — Thằng bối Bé ở phố Huế, lấp vợ đã 11 năm, một đêm trong lúc thằng nằm lịm — không biết ngủ hay thức — vợ thằng rón rén dậy, vơ vét tiền nong quần áo đường hoàng ra đi. Cả ngày hôm sau, sờ không thấy, gào không thura, thằng bèn reo một quẻ gia sự. Thành dày cỏ bỏ thằng. Và ngài gọi dih danh rằng gian phu đang lẩn khuất ở Đông dương.

Thái Bình — Cô Phạm thị Hiền vợ thằng Ru cai khổ đỗ, làm đơn nộp tòa kiện chồng đi lính về ruồng bỏ mình. Đơn thảo bằng thơ... cũ. Có những câu: « Lấy chồng mười bảy năm chay, nhân duyên hòa hợp với thầy cao Ra... Tuy rằng phận gái có chồng, mười đêm ôm lanh giường không cả mười l... » Đọc xong, cả tòa đều động lòng thương. Cũng có một vài ông đồ mặt.

ta đã bắt đầu quét nhà và không còn sợ tiễn cửa theo rác dừa ngoài hét. Chỉ phiền một nỗi làng làng cũng bắt

## Xuân và Tết

TẾT đã qua, chóng như những ngày vui. Trẻ con còn tiếc quần áo đẹp mới, tiếc chiếc pháo chuột, còn người lớn thì mất cái thú ăn mứt đau bụng, lè lưỡi tiên minh và tò tèn người đến mỗi cả đầu gối.

Nhưng người lớn đã được cái thú thấy nhà cửa sạch hơn một tí. Người



dầu chửi chó mắng mèo và các bà chủ nợ lại bắt đầu nheo nhéo lên tiếng. Làm cho người ta mong cái tục « kiêng » cứ có mãi, suốt cả năm.

Vì nếu thế, thi dễ chịu lắm. Các bà vợ ba giờ cũng tươi như bông hoa mới nở, và các ông chồng lúc nào cũng êm tiếng và lịch sự; ra ngoài đường, ai cũng sẽ biết điều và lễ phép,

Tục « kiêng » ấy lan rộng ra chút nữa, thi ta sẽ thấy hai người lính Tàu và Nhật chào nhau cẩn thận và xin lỗi nhau trước khi bắn nhau, và các nước tự nhiên trở nên yêu dấu nhau, sẽ sửa sang nhà cho nhau như hai người anh em ruột.

## Ai tình và bà Kiêm duyệt

CAU chuyện xảy ra bên Âu-châu. Anh là một chàng trai trắng người Anh, chỉ là một cô gái thơ ngây người Đan-Mạch. Anh chỉ yêu nhau và sấp sỉ lấy nhau, thi xảy ra chiến tranh. Anh ra lính, và chỉ khóc hết nước mắt.

Nhưng, không cần phải như đời xưa, yêu nhau tam tú núi cung trèo, thất bát khe cung lội, tam thập lục đeo cung qua, đời nay yêu nhau mà xa nhau chỉ có việc viết thơ là gần gũi nhau rồi...

Và vì thế một hôm kia, chỉ nhận được thơ của anh. Nói thơ thi khi quá, nói chỉ nhận được một cái phong bì thi đúng hơn. Một cái phong bì của người yêu và một bức thơ... của sở Kiêm duyệt. Bức thơ án cần săn sóc

## ĐÃ CÓ BÁN

### THẠCH-LAM

# NGAY MỚI

TIỀU-THUYẾT

Mỗi cuốn: 0p. 55

Có in riêng cho các bạn yêu sách đẹp 40 bản trên giấy thượng hạng, có chữ ký của tác-giả, giá từ 1p. đến 2p 50

Lại mua ngay không hết.

### CON CÁ THẦN

của HOÀNG-BAO

Cuốn thứ hai trong loại Sách Hồng Giá 0p. 10



# Người

lâm, và nói về ái tình. Đại ý bảo rằng vị hôn phu của cô vẫn khỏe mạnh và vẫn yêu cô lâm, nhưng sở Kiêm duyệt chúng tôi đã phải buộc lòng hủy bóc thư của chàng đi, vì chàng hay hép xếp quá. Và chúng tôi nhớ có một điều, là khẽ bảo chàng từ rày về sau đừng nói đến những việc không có can hệ gì đến chàng, mà chỉ nên viết thư tình thực nhiều mà gửi cho cô

Như vậy sở Kiêm duyệt đã định một cách khéo léo những việc mà người trào mắt thịt có thể nói đến được:

— Có thể nói gì bây giờ?

— Nói đến ái tình.

Hãy là các cô vị hôn thê, hay các bà vợ bằng lòng lâm. Nhưng cũng hơi phiền cho những người không còn yêu cũng phải viết thư tình để cho vừa lòng bà Kiêm duyệt.

Vì còn những chuyện khác, hồn là ở đâu cũng phải theo một tục lệ của Tết Annam : tục kiêng !



## Tin gần xa

**N**GUỜI TA kè chuyện rằng trong lúc Trung, Nhật chiến tranh, có một nhà báo Mỹ đến xem trận địa và uống Whisky nhiều quá nên bị ốm nặng. Tức thì các vị tướng cầm quân Nhật họp nhau lại bàn rằng người Mỹ hay lôi thôi lâm, nhỡ đê nhà báo kia chết thi rầy ra. Họ bèn dùng cuộc chiến tranh lại, đánh giày thép gõ bốn ông thằng thuộc trú danh tên Nhãi sang chữa cho nhà báo kia khỏi rồi mới lại bắt đầu lại cuộc đánh nhau.

Hiện giờ, ở mặt hòn Âu châu, tuyệt lạnh tức là nhà báo Mỹ kia vậy, ở Vosges, lạnh đến 20 độ dưới 0, mà lạnh thế, chắc là lính cũng công tay lại không nạp đạn vào súng được, còn

Bắt đầu từ số sau, số 200  
Ngày Nay sẽ theo  
một thề-tài mới:  
**VUI VÀ HOẠT ĐỘNG**  
Các bạn đợi xem.

đã bắn ra cũng có lẽ trong giây phút  
đã hóa ra lạnh như nước đá. Cho  
nên, theo lời báo cáo của Đại bắn  
doanh Đồng minh, ngày và đêm đều  
yêu linh cẩn.

Chỉ có chuyện bắn Tầu là rắc rối.  
Có tin Uông tinh Vệ lập chính phủ  
mới đã ký một hiệp ước quốc sỉ với  
Nhật, rồi lại có tin Uông tinh Vệ chưa  
ký kiết giao cả; có tin Tầu thắng Nhật,  
rồi lại có tin Nhật thắng Tầu... Được  
một cái rằng chuyện Tầu chưa lúc  
nào là không rắc rối cả, nên người  
ta càng không lấy làm lo lắng.

Còn ở bên ta, thì đâu đâu cũng thấy  
nhìn và yên ổn. Các cô con gái  
nhìn nhau đi lễ chùa, và các  
cậu con trai vẫn rủ nhau đi xem các  
cô đi lễ; và các đèn, các bà chùa, bà  
cô, ông mahn vẫn chịu khó lên đồng,  
và các làng, kiệu thản vẫn quay  
khóe, trong những tàn những cờ đã  
rách tung mui vẫn còn rực rỡ.

Hoàng-Đạo



— Tháng kia phải bịt tai ngay! —  
Tao mất tiền mua pháo để tạo đốt  
cho tao nghe, chứ không phải để  
mày nghe!!

là xem đó, ta nhận thấy những người  
mắc bệnh, vì một sự xấu hổ vô lý,  
giấu kín bệnh của mình, đi tìm những  
thứ thuốc vô hiệu của những tay con  
buôn khéo quảng cáo. Bệnh không  
khỏi, họ đem truyền cho kẻ khác, cứ  
thế mãi, bệnh hoa liễu lan dần đi,  
thành ra một cái họa chung.

May sao đã có người nghĩ đến cái  
họa ấy. Ủy ban bài trừ nạn hoa liễu  
vừa mới tiếp được một bức thư của  
hội Quốc liên mời vào dự hiệp ước  
quốc tế bài trừ bệnh hoa liễu. Cái bà  
cụ già ấy, ngay trong lúc chiến tranh,  
vẫn cố đuổi theo công việc hòa bình  
của mình!

Ủy ban bằng lòng dự vào hiệp ước  
ấy, chỉ phiền có một điều là nước nào  
đã có chân trong hội Quốc liên cũng  
phải bãi bỏ các nhà chùa, mà  
Đông dương thi vẫn còn có những  
cái « của » ấy. Tuy nhiên bỏ đi cũng  
không hại gì cho lâm nên ủy ban đã  
định rằng Đông dương cứ nhận lời  
vào hội Quốc liên và xin bỏ dần các  
nhà chùa, kỳ bao giờ cho đến hết mới  
thôi.

Áy thế là Annam ta đã có chân trong  
hội Quốc liên kia đây.

Nhưng bỏ nhà chùa và xin vào hội  
Quốc liên chưa đủ. Điều cần nhất là



phải tìm cách chữa cháy và đề phòng  
cho bệnh nhân, phải tuyên truyền  
cho mọi người biết những bệnh  
ấy ra làm sao, cách đề phòng thế nào  
và lúc mắc phải thi dùng những phương  
thuốc gì, đến những thầy thuốc nào  
để chữa được khỏi một cách chắc  
chắn.

Hình như những điều ấy Ủy ban còn  
đương bàn định và nghiên cứu... Các  
người mắc bệnh hãy cứ chịu khó chờ.

Tường Văn

# CÂU CHUYỆN

## hàng tuần

CÂU CHUYỆN HÀNG TUẦN  
đầu năm hẳn phải viết cần  
thận! Chắc đọc giả tưởng  
thê.

Chữ « Cần thận » đây không biết  
đọc giả giải thích ra sao, chứ  
chính tôi thì tôi chỉ gán cho nó một  
nghĩa « đen », một nghĩa « hép »,  
rất hép. Là trước khi viết một  
chữ phải đã ngoaya bảy lần ngồi  
bút trong lợ mực. — Phiền nỗi tôi  
không viết văn bằng bút chấm  
mực thi biết ngoaya ra làm sao?  
Mà tôi cũng không viết văn bằng  
bút chỉ để có thể chấm bảy lần  
nước bút trước khi vạch chữ lên  
giấy! Tôi chỉ viết văn bằng bút  
mực. Vậy còn mỗi một cách là  
nghỉ di nghe lại bảy lần trước  
khi viết mà thôi.

Vì tục ngữ đã dạy : « Bút sa già  
chết l » ta không thận trọng sao  
được? Chính phủ luôn luôn nhắc  
chúng ta nhớ rằng chung quanh  
chúng ta quân địch đương vèn  
tai nghe ngóng. Chúng ta lỡ một  
lời là họ lợi dụng liền. Chúng ta  
vô ý thòi mách một điều là sự bí  
mật của cuộc phòng thủ bay ngay  
sang bên nước thù.

Nhưng may đã có bà Kiêm  
duyet! Nhờ bút có sa thì đã có  
cái kéo sắc của bà làm việc cắt  
xén. Con gà chưa đến nỗi bị cắt  
tiết. Như thế người cầm bút cũng  
đỡ lo. Và trách nhiệm người cầm  
bút cũng đỡ nặng nề.

Áy là nói chung về các bài báo  
trong năm. Chữ Câu chuyện bằng  
tuần đầu năm này thì không thể  
để bị cắt xén được. Vì sợ đầu năm  
mà bị cắt thì không khéo quanh  
năm sẽ cứ theo dà kéo mà bị cắt  
hoài.

Cái rồng đầu năm, chúng ta  
phải coi chừng! Vậy hết sức thận  
trọng là chí lý lắm oay.

Vì thế tôi muốn Câu chuyện  
hàng tuần kỳ này chỉ là một câu  
chuyện vui.

Và luôn mấy tuần câu chuyện  
biết, — xin nói ngay là bị cắt  
quảng vì nghĩ tết — bảy giờ kè  
tiếp, nó sẽ chẳng có mạch lạc gì.  
Với lại có kè tiếp nữa thì thế  
giới cũng chỉ có ba việc quan  
trọng: 1) là không có tin gì quan  
trọng ở chiến tuyến Pháp Đức,  
2) Phản lan vẫn chống cự lại  
Nga và vẫn giữ phản thằng, 3) ở  
Âu châu trời vẫn rét lắm. Nhưng  
ba việc quan trọng ấy đã quan  
trọng từ hơn một tháng nay rồi,  
thành thử cũng đã bớt dám phản  
quan trọng.

Còn ở trong nước? Ở trong

nước, có nhiều việc quan trọng  
lâm Mấy hôm gần tết nếu ta lảng  
vảng qua các phố thì ta đã thấy  
hàng trăm, hàng nghìn, hàng vạn  
người mình chen vai thèm cạnh  
tới tấp với vàng, chay ngựa chay  
xeo tất la tất tưởi. Họ chay đi  
sắm tết! Mà sắm tết đối với người  
minh là việc quan trọng nhất  
trong một năm. Chả thế mà người  
ta mang song mạc nợ vỉ sắm tết,  
người ta bán ra phòng đợt vưa懂事 vi  
sắm tết.

Kể đến việc ăn tết. Sắm ra để  
máu ăn, cõi nhén. Vì thế việc ăn tết  
là việc quan trọng thứ hai của  
người minh trong tuần vừa qua.  
Phải thêm vào việc quan trọng  
này vài việc quan trọng khác như  
thua bạc khô sở, say rượu nái sán  
và lam can nưa, đốt pháo shay  
nhà, nhất là ăn bánh chưng và  
mứt nhiều quá nên đau bụng. Rất  
những việc quan trọng và có thời  
cách hoàn toàn Annam.

Những chuyện vui tài như nghe  
thấy đọc giả nhắc nhở.

Vâng thì xin kể câu chuyện vui...  
Trước hết xin nói ngay rằng câu  
chuyện vui tôi sắp kè dưới đây  
không có ngữ một ý nghĩa gì xa  
xôi cả. Phải nói thế vì sao.., đọc  
giả lại tưởng có những tư tưởng  
bí mật giấu trong đó và cõi nghĩ  
tim tôi mãi nó, ra khiến tôi lại se  
phải tự bắt buộc cải chính thì  
phiền lòng tôi lắm đấy.

Nhưng câu chuyện vui? tôi đoán  
chừng đọc giả đương giục.

Thì đây câu chuyện vui:  
Ngay xưa.

Xin lại nói ngay rằng ngày xưa  
là ngày xưa thực, chứ không  
phải tôi mượn tiếng ngày xưa  
kể chuyện ngày nay, để nói cho  
hà những điều có lẽ đương làm  
tôi uất ức trong lòng; như tôi  
nhân viết chuyện ngu ngón để mỉa  
mai người đời. Tôi không uất ức  
một điều gì mà cũng không muốn  
mỉa mai châm chọc một người  
nào. Câu chuyện vui của tôi sẽ chỉ  
là một câu chuyện vui đầu năm.

Nhưng câu chuyện vui? đọc giả  
chừng đã nóng ruột lắm rồi.

Xin lỗi đọc giả. Vâl lỗi không tại  
tôi. Sở dĩ tôi phải đón trước rào  
sau như thế là vì tôi cố thận trọng  
trong câu chuyện đầu năm, dù là  
câu chuyện vui.

Phải thận trọng lắm mới được,  
tôi đã nói ngay ở đầu bài này.

Vậy câu chuyện vui phải hoàn  
đến kỳ lissan. Tôi sẽ suy nghĩ lại  
bảy ngày nữa cho thực chín đã.

KHÁI ĐƯỜNG

### Câm uống rượu

BẮT đầu từ ngày 1er-8-1939, ở tỉnh  
thành Bombay và các miền  
chung quanh, có lệnh cấm nhân  
dân uống rượu.

Bombay là một tỉnh thành đông  
người nhất hòn Ấn Độ và là nơi sản  
xuất ra các thứ nhiều, lxa mà ta gọi  
chung là hàng « bông bay ». Tỉnh  
thành có tới một triệu ruồi người ở,  
nghĩa là một nơi nào nhiệt it ra là  
gấp mươi thành phố Hanoi hay Saigon  
của ta.

Tại sao lại có lệnh kỳ quái ấy? Theo  
lời tuyên truyền của ông Gandhi,  
chính phủ người Ấn Độ & Bombay  
định làm cho giống người Ấn Độ lành  
mạnh hơn, và nghĩ rằng rượu có hại  
đến sức khỏe của dân chúng, nên cấm  
dân dùng để cái hại ấy.

Nhưng không phải ai ai cũng không  
được nồng cốc. Các người Âu châu và  
các vị vua chúa ở trong xứ thi vẫn  
được say sưa như thường, mõi là  
đứng uống trước công chúng...

Sự cải cách ấy rất có thiệt hại cho  
công quỹ, vì thuế rượu mất, nhưng  
chính phủ tăng thuế đểền thô lên mười  
phần trăm để lấy tiền bù vào chỗ hao  
hụt ấy. Hiện giờ đương ở thời kỳ thi  
nghiêm, nên chưa biết công cuộc cải  
cách ấy kết quả ra sao MINH-ĐƯỜNG

### Hoa liễu

DƯỚI các danh từ đẹp đẽ ấy,  
là một hai chứng bệnh rất  
nguy hiểm cho sức khỏe chung, và  
đương làm hại không diết bao nhiêu  
người & nước ta: Không tin cứ xem  
sự phát đạt của các cửa hiệu buôn  
bán thuốc lậu thi đú biết.

Sự phát đạt ấy có mõi nghĩa nữa



CẨM...



KỲ...



THI...chay



HÓA...

CHUYỆN VUI CỘ

## BA THÀY NHO, Y, LÝ

**H**OÀNG-HỘN chiều tà. Cái quán bên đường quan-lộ vẫn còn rộn tiếng ồn-ào. Ba thầy Nho, Y, Lý cãi nhau.

Thầy Nho : « Học trò học tôi thi cái khói-thám có thừa, trên có thè theo đòi đức Khổng, thầy Nhan, giúp vua đến bực Nghiêu Thuấn, dưới có thè vỗ về trăm họ, định quốc an bang... »

Thầy thuốc : « Người bệnh gấp tôi thi như đại hạn gấp mưa rào, được qua khỏi cõi bời xuân, Hoa Đà, Biền Thước cũng không phải là đời nay không có vậy... »

Thầy địa : « Ai nhờ tôi lấy đất thi phúc lộc mèn trường, nam cận khanh tướng, nữ cận quân vương, nói không hết cái bí-yếu Tả-ao chán truyền vây... » Ba thầy đang to tiếng cãi nhau, thì một đứa tiều-dòng ở đâu cõi trâu đi đến, miệng hát nghêu ngao, bên sừng trâu hai cuốn sách treo lồng thòng. Đứa bé nhảy xuống, chạy vào quán nói : « Tôi xem ba thầy đều là người hiền lẽ cả, sao lại cãi nhau vô lý như thế. Nếu cãi nhau mãi thi biết ai giỏi, phải có cái gì thi thố làm chứng nghiêm mới xét được. Vậy tôi xin phép ra một câu hỏi, chung ba thầy trả lời, tôi sẽ định rõ hơn kém. Dứt lời đứa bé chỉ tay lia lịa

lên trời, chỉ xuống đất, chỉ bên tả, chỉ bên hữu, chỉ dâng trước, chỉ dâng sau, giờ lên ba ngón, giờ lên năm ngón, vỗ một cái giữa bụng rồi đứng im, bảo : « Tôi ra câu hỏi rồi đấy, các thầy trả lời đi. »

Thầy địa và thầy thuốc luống cuống đáp : « Vạn sự tòng nho giả xuất, chúng tôi học về khoa nghệ riêng, nhưng chữ nghĩa cũng phải thu nghiệp thầy học nho, xin để thầy học nho nói trước. » Thầy nho bên nghiêm trang dõng dạc nói : Chỉ tay lên trời là « thiên », chỉ xuống đất là « địa », chỉ sang bên tả là « tả vi quán », chỉ tay sang bên hữu là « hữu vi thần »; chỉ dâng trước là « chiêm chí tại tiền », chỉ dâng sau là « hốt nhiên tại hậu », do ba ngón tay là « tam thập nhị lập », năm ngón là « ngũ thập nhị tri thiên mệnh », vỗ giữa bụng là « thất thập lồng lâm súc ».

Bến lượt thầy địa, nói : « Chỉ lên trời là « thiên vòn », xuống đất là « địa lý », bên tả là « tả thanh long », bên hữu là « hữu bạch hổ », dâng trước là « tiền chư tước », dâng sau là « hậu huyền vồ », do ba ngón là « cấp già tam niên phát », do năm ngón là « tri già ngũ niên phát », vỗ giữa bụng là « đặc địa tự thành tâm ».

Bến làn thầy thuốc nói : « Chỉ lên trời là « thiên môn », xuống đất là « thực địa », bên tả là « tả qui », bên hữu là « hữu thực », dâng trước là « tiền hổ », dâng sau là « hậu phác », do ba ngón là « già sinh khương tam phiến », do năm ngón là « già đại tảo ngũ mai », vỗ giữa bụng là « thủy tiên không tâm phục ».

Đứa bé nghe ba thầy nói xong khen rằng : « Ba thầy đều là người rọc ròng, nói rành sách vở đâu ra đó, nếu rằng không được đặc dụng với đời. Nhưng giờ chiều tối rồi sao không nói người nói ngã tím ăn, còn cãi nhau suốt vòi ịch ? »

Nguyễn Năng Lam

CHUYỆN VUI LỊCH SỬ

## ĐỀ TRAI BA ĐÚA ĐÊU ĂN CUỐP

**M**ột nhà nọ có bà cụ 80 tuổi; bà con đều làm quan tú phẩm hiển đạt cả. Nhà Vua cho 30 nén bạc và một bức gấm có đè hai chữ quý tết mà phán rằng : « về tết minh đê lâng cũng được, hay mượn ai đê lâng cũng được mờ! đời của đối hoặc một bài thơ cho hay ».

Ba ông quan tuân mệnh Vua về ăn mừng thọ mẹ, treo giải ai để được thưởng tăng 30 nén bạc. Đầu xít Thái vào vỗ bụng xin dè. Mài mục, cầm bút lẵn ngồi ông viết hai câu đầu :

Lão bà nguyên lai bất thị nhân (bà cụ nguyên lai chẳng phải người)

Sinh hạ tam nam đê thị lặc (đê trai ba đúa đều ăn cướp)

Ba ông quan túc giận sáp irugen người nhà vác sào gác đê chống, sára cho ông Thái một mè. Ông Thái ung dung nói : Xin cho viết xong, vì phép viết chữ nho ta phải viết bên trên cho mao ráo mực rồi mới tiện để viết phía dưới. Rồi ông viết tiếp :

Nâu tòng thiên thượng giáng hông trần (người trên thượng giới xuống trần chơi)

Tặc đặc tiên đào hiến mǎu xuân (trộm được đào liên hiến mẹ xơi)

(Ở sush nho có tích bà Tây vương Mǎu hỷ-gén bân-dao ở Đao Trí. Thủ Đao-đen 3000 năm nở hoa, 3000 năm kết trái và Đông-phương Sóc ăn trộm đào-hiến được ba lần).

Ta thử đọc lại cả bốn câu :

Lão bà nguyên lai bất thị nhân, Nhân tòng thiên thượng giáng hông trần,

Sinh hạ tam nam đê thị lặc, Tặc đặc tiên đào hiến mǎu xuân.

Và thử gắng diễn nó :

Bà cụ nguyên lai chẳng phải người, Người trên thượng giới xuống trần chơi,

Sinh trai ba đúa đều ăn cướp, Cướp được đào-hiến mẹ xơi.

Thật cá oắn mắc nô theo cái nghĩa lý chữ nho ! Nhà chủ cũng phải chịu lá bay, là lát giỗ, đánh đê ông Thái lịnh bạc, nhưng cũng không khỏi tức cái xó xiên của nha nho.

Nguyễn Năng Lam

VĂN VUI

## Kiêng ngày Tết

— Thời ấy ngày tết người ta hay kiêng, có hai vợ chồng nhà kia thường chẳng thuận hòa gì với nhau bao giờ. Nhưng đêm ba mươi chị vợ bỗng khôn ngoan ? nói với chồng :

— Minh hạ, do ngày thường tôi hay nói dở hơi đê mình phải mang luân. Nhưng ngày mai ném mồi, tôi sẽ hết sức biết điều, thì từ giờ trở đi mình đừng mang luân tôi, đê rõ ràng tôi cùi nâm nhé !

Nghé lời vợ, chồng tuy vẫn có tính nóng, nhưng cũng dịu dàng nhẫn lời. Đến giao thừa, chồng giục vợ đi thổi xôi cùng ngày mai. Vợ xách chõ ra so rửa; bước ra sân, nhìn lên trời nói :

— Nửa đêm rồi mà trời chưa có trăng sao gì cả nhỉ ?

Cuồng ngồi trong nhà cổ nín, vuốt ngực ba cái làm thinh.

Bỗng, vợ từ cầu ao chạy về lại bên chồng rồi rít :

— Minh ơi minh, chõi hộc, mà bực những sáu lỗ kia ! ???. .!

Bên hàng xóm cũng có một cặp vợ chồng ; nhưng trái lại, người chồng đỡ hơi hết chõi nói, cũng dặn vợ ngay từ đêm ba mươi :

— Nhà ơi nhà, mai nhà chiều chuộng tôi nhé ! vì sớm mai có người đến tết, nhà cũng giữ thề điện cho tôi một tí chứ.

Sáng mồng một, chồng đang uống dung ngồi uống ruou với khách bỗng dỗng dạc gọi vợ :

— Mẹ nó đâu, bù mẹ nó ?

Vợ vội vàng chạy lên.

— Mẹ nó đã bầm bat nước mắt này lên cho tôi. Mau !

TRẦN VĂN TRỌNG

## CHỈ LA MỘT TIN VỊT

Mấy hôm nay người ta phao ngôn có rất nhiều sự là xảy ra ở biên giới. Không, đó chỉ là tin vịt, thực ra, mới có cuốn RỪNG XANH MÁ PHẢN, xã-hội, tranh thám tiêu thuyết mô-là các cuộc xung-dot, các tình trạng hỗn-đụng giữa hủ-tục của ngàn xưa và lán-sóng văn-minh hiện-đại. Sách dày 120 trang, in đẹp, giá có 0p 30, ở xa thêm 0p 10 cước, gửi về Editions Huong-Son, 97, Rue Coton, Hanoi

## Áo con nít Vinh-Long

Các nhiều các nhà buôn Nam-kỳ

SAIGON  
CHOLON  
MYTHO  
BAC-LIEU  
TRAVINH  
CANTHO  
BIEN-HOA  
PHNOM-PENH

Bán sỉ và bán lẻ giá rất hao  
88 Rue de la Citadelle 58 Hanoi

# KHEN

**M**ẤY làng trước, dân Hanoi phục một họa sĩ tranh ở đây, làm quảng cáo nói bắt cứ ai quét vết mực vào giấy ông ta cũng có thể vẽ thành một bức tranh. Cách ít lâu, một tờ báo đăng tin một họa sĩ Tác khắc bày ở Thượng hải — hay Hong-kong, tôi không nhớ — những bức tranh mà tác giả đã vẽ bằng... lưỡi. Ông Tàu này cũng được nhiều người minh coi là một tay thánh trong nghề Hội-họa.

Câu chuyện làm tôi nhớ đến bạn T. P. mươi năm qua cũng nổi tiếng một cách tương tự như thế: người ta kè lại rằng khi đang vẽ « phòng » trong một rạp hát, họa sĩ T. P. thách mấy người đứng coi vẽ nhò quết trầu vào tranh, rồi trên vết ấy, họa sĩ phác ra cây cối nhà cửa. Nhưng khác mấy họa sĩ Tàu, ông T. P. coi đó là một trò chơi, không phô trương, không quảng cáo; nếu công chúng phục ông tài, cái đó không tại ông.

Đằng này mấy ông đồng nghiệp

Tàu làm ầm ĩ, như thế, tài của nghệ sĩ là ở cách làm việc kỳ khôi. Họ tin như thế hay không, giá trị của họ không hơn đồng bạc giả. Theo gương của họ, bất cứ ai cũng có thể nói tiếng được quý hổ tim thấy một cách vẽ khác lối dùng lưỡi hay họa dè lên vết mực. Chẳng hạn đúng đầu mũi vào sì dầu mà vẽ!

Có một điều công chúng quên đứt là phẩm lượng những bức tranh ấy, không tự hỏi xem tác phẩm sản xuất như thế hay bay dở. Người ta chỉ dựa vào sự kỳ quặc nhiều ít của một lối vẽ mà định giá. Công việc ấy cũng buồn cười, ngày nay bằng người ta định giá những bài văn, tùy theo bộ dùng ngồi bút rằng cur, cò ngỗng, hay cái lăm dè viết.

Chúng ta không chê những lối kỳ quặc. Lối nào cũng tốt cả, khi sáng tạo được những tác phẩm hay. Người ta có quyền vẽ dè lên một vết mực hay một vết gì không được sạch như thế. Nhưng khi thấy một nghệ sĩ làm quảng cáo một lối vẽ, ta có thể lượng giá trị người ấy thế nào rồi. Có lẽ họ cũng biết cái đáng khen cho nghệ sĩ là mỹ công sáng tạo, mà họ không có. Họ phải lấy một lối làm việc kỳ quặc để bịa. Cái rất khó chịu cho ta là thấy họ định bịa mình. Vì tất họ đã khinh mình là người bịa được.

Một phần lỗi tại ta. Khen, chê một tác phẩm ta hay nói đến lè lối. Ta hay khen một bức tranh nét già; chê một bức khác nét non. Cái cần chú ý, cái kết quả của tác phẩm, ta lại không chịu nhìn đến. Sự nhầm lẫn ấy không những hại cho xét đoán của công chúng, lại còn ảnh hưởng không tốt đến những nghệ sĩ không đủ sức tự tin. Tôi biết vài nhà họa-sĩ ta, bày mấy bức tranh được công chúng khen nét khỏe mạnh, gân guốc. Từ đó, những



— Tete là cái đầu, Tete là cái đầu...

— Học với hồn, tết là tết chứ là cái đầu à!

## GIỤC GIÁ

Mau với chữ, vội vàng lên với chữ,  
Em, em ơi, tình non đã già rồi,  
Con chim hồng, trái lím nhỏ cỏ lôi,  
Mau với chữ! thời gian không dừng đợi.  
Tình thời giờ, màu yêu lên pháp phớt:  
Nhưng đổi ngày, tình ơi đã thành xưa.  
Nắng mọc chưa tin, hoa rụng không ngờ,  
Tình yêu đến, tình yêu đi, ai biết.  
Trong gấp gối đã có mầm ly-biệt;  
Nhưng vườn xưa, nay doan luget dẫu hài;  
Gấp dì em, anh rất sợ ngày mai;  
Đời trôi chảy, lòng ta không vĩnh vễn.

Vừa xịch gối chán, mộng vàng tan biến,  
Dung nhan xé động, sắc đẹp tan tành;  
Vàng son đương lòng lảng buỗi chiều xanh,  
Quay mặt lại: cả lầu chiều đã vỡ,  
Vết chát mây đi, theo lán vút gió,  
Biết thế nào mà chán rải, em ơi?  
Sớm nay, sương xé xi hả cả chân trời,  
Giục hồng nhạt thiên di về cõi bắc,  
Ai nói trước lòng anh không phản trắc.  
Mà lòng em, sao lại chắc trợn trợ?  
Hai một mùa hoa lá thuở măng tơ,  
Đốt muôn nến sinh mặt trời chói lọi:  
Thà một phút huy hoàng rồi chợt lỗi,  
Còn hơn buồn le lỗi suốt trăm năm.  
Em vui đi, răng nở ánh trăng rằm;  
Anh hút nhuy của mỗi giờ tình lị.  
Mau với chữ, vội vàng lên với chữ!  
Em, em ơi! tình non sắp già rồi...

Xuân Diệu

## HỘP THƯ

Ông X. X. X. à Fort Bayard —  
Nhận được rồi.

## SÁCH MỚI

— Giồng cây ăn quả, soạn giả Nguyễn-ông-Huân, do Khoa Học tạp chí xuất bản, giá 1p.20.

— Trái tim nỗi loạn (tiểu thuyết) của Trương Tứa, do Văn Thành xuất bản, giá 0p.50.

— Vang bóng một thời của Nguyễn Tuân giá 0p.50.

— Chiều (tiểu thuyết) của Nguyễn-xuân-Huy, giá 0p.40

— Đèng - dương ụ bị chiến tranh của Hoàng-văn-Sỹ

— Nước mắt người đàn bà của Vũ Trọng Can, do Hương Sơn xuất bản, giá 0p.48.

TÓ TÙ

Các bạn hãy đón xem:

Một cuốn sách xinh đẹp như một món nứ-trang.

## Đùa với Ái tình

Một tết-nữ 18 tuổi, yêu kiều ngây-tơ, cô-biết ái-tình là gì. Nắng sấp đi lấp cõng, Nâng một hôm, một cô bạn thân của nàng bảo với nàng rằng một tết-nữ đi lấp cõng tức là mất hết nết-tý-do, và nàng nên lật-dụng tuồi-thơ ngây còn tự do bây giờ để yêu. Để hiểu tình yêu. Và cô bạn rót vào tai nàng nết-nặng lý-thuyết rất hùng-bồn và êm thắm về ái-tình. Thiếu-nữ muốn thực-hành lời nói quen-dỗ saging mê của bạn. Nắng định yêu một người, (không phải người chồng sắp cưới), và trước kia đi lấp cõng nàng muốn lật-dụng tuồi ngây tơ còn được tự do để thi-nghiêm thử xem ái-tình như thế nào. Tết là một cuộc thi nghiệm nỗi sập, đâm đuổi, lý-ký và cảm-động..

Tác-giả? Một nhà văn rất thân yêu của các bạn.

quyển truyện xinh đẹp nồng-dầu từ sách « MỌI NGƯỜI YÊU » là loại sách mới rất đặc-biệt, loại sách mà ai xem qua cũng phải yêu, của nhà xuất-bản Minh-Phu'ong.

Giá 0p.30, trước bão-dâm 0p.21.

M. TO VAN-DUC, Librairie Centrale, 110 Rue du Pont en Bois, HANOI

Trung-kỳ: M. Lê Thành Tuân, 119 Bd Gia Long — HUẾ

Nam-kỳ Cao-mèn và Ái-lao; M. Minh Phuong

Chỉ nên dùng :

## CHEMISES hiệu MILAN

Cô Trubénisé, vải bền, may khéo, hợp thời hơn các thứ khác.

Giá 1p.60 đến 5p. một chiếc

Bán buôn, bán lẻ tại:

## MY-LAP

175 — Hàng Bông - Lò — HANOI



**X**E LÚA di khuất dã lâu. Tiếng động trên cầu sắt chỉ còn thoáng đến tai. Cũng có lẽ đó là tiếng âm vang lên trong tưởng tượng, và kỳ thực có lẽ xe đã sang bên kia sông rồi. Nam vẫn còn đứng ở sân ga, tay khuỷu tay vào thành cầu nhìn xuống con đường chui qua phía dưới. Cái miếu con và cây đa mà chàng đã vẽ trong một bức tranh sơn chót nhắc chàng nhớ tới những tác phẩm đương bở giờ. Chàng liền hắp tấp đất xe đạp trở về nhà. Và vừa ra khỏi ga, chàng nhảy xe cầm đầu đạp mau.

Nhưng về tới nhà, Nam thấy không hứng làm gì hết. Chàng dặn bảo họ các công việc rồi lai lên xe ra đi. Chàng cũng không định và không biết đi đâu. Và chàng mỉm cười nghĩ thầm: « Minh làm như được ngày xô lồng không bằng! » Ý nghĩ ấy khiến chàng tự thận: chàng có phải là người sợ vợ đâu? « Không sợ nhưng mà nè, chàng với tôi trả lời thầm, và vì quá nè nhiều khi mất cả tự do. » Chàng nhớ lại những đêm khuya về, Lan thúc đe đèn ngồi đợi. Rồi nàng săn sóc hỏi han. Có khi lại làm một món ăn, hoặc nấu nồi cháo đê chồng dùng trước khi đi ngủ. Một lần Nam cầu kinh hỏi vợ:

— Sao em thức khuya thế?

Lan vờ ngây thơ đáp:

— Em chờ anh.

Nam giọng lạnh lùng và trách móc:

— Lần sau em đừng thế nữa nhé.

Lan im lặng không đáp. Nhưng lần sau Nam về khuya vẫn thấy nàng ngồi đợi. Từ đó chàng rất ít đi chơi đêm, vì nè vợ thi ít mà vì bức túc, khó chịu với vợ thi nhiều.

Lệ thường của Nam là tối thứ bảy nào cũng phải đi chơi: đến nhà các bạn đồng nghiệp ngồi nói chuyện phiếm, nhất là đến các tiệm khuê vũ ngồi trước cốc cà phê lạnh

ngâm những tấm thân uyên chuyền, những cặp mắt nhanh nhẹn, những cái miệng lảng lơ. Chàng cũng biết khiêu vũ, nhưng thỉnh thoảng mới đi một bài valse. — chàng chỉ thích valse có lẽ vì muốn có cái cảm giác say sưa khi chóng mặt.

Thế mà ít lâu nay những tối thứ bảy chàng thường nằm nhà. Kẽ cung nhớ, nhưng cái sướng đi chơi chẳng bõ với cái khổ lúc về nhìn mắt vợ rặng tru và đỏ ngầu.

Cánh ấy chỉ thoảng hiện ra như cái chớp nhoáng trong tâm trí Nam. Nam không lưu tâm đến lắm và cũng không suy nghĩ miễn man, vì ngoài vẽ ra, mọi việc chàng đều cho là không quan hệ. Những sự đã xảy ra trong đời sống hằng ngày, dù hay dù dở, dù rủi dù may, chàng đều lanh đạm xếp vào một bên, như người ta nhét những giấy má vụn vặt, vô ích vào một ngăn kéo lớn hay vào một cái bồ dem cất trong buồng chửa. Vì thế chàng không có những hạnh phúc lâu bền, mà cũng không có những sầu muộn lóe lao. Còn những vui thú, những khó chịu hăng ngà y chỉ có ý nghĩa lúc xảy ra mà thôi...

— Nam!

Nghe gọi, Nam khe khé bóp hầm và quay nhìn sang bên phò.

— Đì đâu mà cầm đầu cầm cõi đạp lấy đạp đê thế?

Nam xuống xe:

— Ngọc đây à? Hôm nay không đi dạy học?

— Sáng hôm nay tôi nghỉ, anh quên rồi? Khi xưa, cứ sáng hôm nay, cứ sáng thứ năm là anh đến chơi tôi sớm, rồi chúng ta dùng xe đạp đi vè, anh quên rồi?

Nam cười:

— Tôi không quên nên hôm nay tôi đến rùi anh đi vè.

— Nếu tôi không gọi thì anh đã không đến, phải không?

— Cũng được!

## TIỀU THUYẾT của KHÁI HƯNG

(Tiếp theo)

— Nhưng chevalet đâu? toile đâu?

— Đè nhà. Lấy xe đạp và các thứ ra rồi cùng về nhà tôi đã...

— Vậy vào chơi một lát, chờ tôi nhé.

Loan nghe tiếng Nam ở cồng vội dắt Hanh chạy ra. Nàng cười nói vui vẻ:

— Góm anh Nam, tướng anh chết.

Nam tự nhiên thấy ngượng, chào một câu rồi tháo kính ra lau, làm như để khỏi trông thấy Loan.

— Chị có nhà không anh? Chiều tối lên chơi đấy nhé, báo cho anh chị biết trước mà đón tiếp.

Nam cố có giọng bình thản:

— Lan đi Quảng-yên, vừa đi sáng hôm nay.

Loan lại cười:

— Thảo nào!

Nam hơi chau mày, hỏi lại:

— Chị bảo « thảo nào » là nghĩa lý gì?

— Là nghĩa chị đi vắng, anh được xõ lồng.

Nam cầu kinh và mỉa mai:

— Còn chị thì chị đê anh xô lồng luôn, dù chị đi vắng hay chị có nhà?

— Cái ấy đã bão! Hơi đâu mà giữ.

Nam nhặt bao ý thăm oán, trách móc trong câu nói của Loan.

« Hơi đâu mà giữ! » chỉ có nghĩa « không giữ nỗi! » Và chàng nghĩ đến tình cảnh chàng đến tình cảnh Lan: Nếu chàng cứ liều bỏ đi chơi như Ngọc, thì rồi Lan cũng sẽ trở nên một người vợ nếu không hiền lành ngoan ngoãn thì cũng lanh lẹ đổi đối với mọi công việc của chồng.

— Sao giờ chị về?

— Cái đó bình như tôi cũng không biết.

Loan cười:

— Sao lại bình như?

— Vì tôi quên không rõ Lan có dặn bõm nèo về không. Vả Lan về thăm nhà cũng là về chứ gi.

Loan ngược nhéo Nam nghĩ thầm: « Hay trong gia đình Nam đã xảy ra cuộc xô xát rồi, nên chị giận chị bỏ anh chị về nhà cha mẹ đẻ? » Vâ

nàng hỏi do:

— Tinh Lan vui quá, nhỉ? Anh có dạy Lan vẽ không? Lan thích vẽ lắm, phải không?

— Không biết Lan có thích vẽ không, nhưng Lan rất thích ngồi làm kiều mẫu cho tôi vẽ.

Loan mỉm cười:

— Thế thì còn gì bằng!

Loan vừa nhớ lại buổi đầu mới lấy Ngọc, nàng đã qua cái cầu ấy, cái cầu dài ngồi làm kiều mẫu cho chồng. Sau thấy Ngọc như thích những kiều mẫu thuê hơ minh, nàng túi tháo và tự thư, ngờ rằng mình không có nhan sắc, hay không có thứ nhan sắc trong tranh. Từ đó nàng đẽ mặc chồng muốn vẽ ai thì vẽ, dù là kiều mẫu thuê hay kiều mẫu không mắt tèo, nghĩa là những bạn gái của hàng và của Ngọc. Nàng tự ao ủi bằng những câu sao mà chính nàng cũng không tin là đúng! « Chà! các nghệ sĩ tài ai chả toé! Phải đẽ họ tự do chứ! Coi họ như những người thường thế nào được? »

Ngắm mặt Loan thấy có vẻ buồn rầu nghĩ ngợi, Nam như đoán được tư tưởng của nàng. Vả chàng đã chuyện nói láng:

— Chị Loan không cho tôi sống trước nhỉ?

— Ô chết chưa tôi quên. Rồi nàng gọi người bà đưa nước. Nam vội gạt:

— ĐÃ CÓ BÁN

## THƠ THƠ

của XUÂN-DIỆU

In đẹp. Bìa hai màu rất mới.

Bản bức họa của

Trần Văn Cẩn.

Giấy Bouffant : 0\$68

Một cuốn sách đầu tiên bằng quốc ngữ có trên một nghìn phương thiết dụng ngay cho nước ta.

Sách Cấp-cứu Kỳ-phương của nhà thuốc Thượng-Dức xuất bản giàn gần 200 trang, in bằng giấy bouillant hàng tốt, giá bán 2p.00 một cuốn. Trong về hình thức bề ngoài thi là một cuốn sách in rực mĩ-huật đẹp đẽ it có, mà nói tè bè trong, thi thực là một cuốn sách đáng chú ý hơn hết. Vì trong sách đó có tất cả 16 bài ca sinh sản điều quyết, 6 bài thuốc pháo biệt các chứng bệnh sang và trên 1000 phương chữa đủ các bệnh bằng các cách giàn tiện rút thân hiệu. Trên 1 nghìn phương thuốc thần hiệu đó, chúng tôi rất tiếc không thể kê rõ hết ra đây được, song có thể kể đại-luật được rằng sách đó có đủ các phương chữa từ các bệnh nguy-hiểm ngặt-nghèo cho đến các bệnh thông-thường giản-dị. Những tai-nạn như chết đuối, chết rét, chết nắng, chết thất cỏ, cho đến các người ăn phải bùa mê, phải than mổ, phải các chất độc hoặc nuốt phải kim, phải tiền, hóc xương, ngã bất tỉnh, gãy xương, hay bị ráu cắn, ong đốt, cũng đều có những cách chữa cấp tốc rút mau-nhiem. Những các tạp bệnh như chướng đau đầu, đau mắt, đau tai, đau mũi, đau móm, đau răng, đau cổ, đau lưỡi, đau bụng, đau lưng, rung tóc, cho đến các bệnh giang-mai, các chứng định-sang, các bệnh lậu, bệnh tiêu-tiêu không điều, bệnh liệt-tương, bệnh biếm muộn sinh-duc, bệnh trĩ bệnh lòi dom, bệnh sán quẩng, bệnh thiên-truy, thận suy, phổi kém, không có một thứ bệnh gì là không có đủ các phương thuốc để chữa. Những phương linh-nghiêm chữa các bệnh dịch tả, dịch đau màng óc đậu mùa, sởi và tất cả các bệnh kinh-nguyệt, sinh-sản của đàn-hà, các bệnh sài-dện của trẻ con cũng điều có suru tẩm béo cheo đủ trong đó. Ngoài ra còn phu nhiều bài chữa các bệnh quái lạ như đốt bình mặt người, các bà có bệnh thường tủi khóc thầm chung âm suy (bệnh ở trong âm-hô có tiếng thở phành-phạch) chứng cam vó cổ trẻ con... Những bài Thôn-kim-dan, Thần-tiên-Cu-thắng-hoàn, Cửu-long-dan, Hy-dan thần phương, cùng tất cả các phương gia-truyền bí-thư cũng điều có chép đủ trong sách Cứu-cấp Kỳ-phương. Một điều đặc-biệt là sách C. C. K. P. còn có nhiều phương chữa cho người ta nhuận sắc mặt, tăng vẻ đẹp, đại khái như làm thế nào vỗ mặt hồng hào có duyên, tóc dài mà đẹp, tóc bạc trở lại đen... Thực là một cuốn sách đầu tiên bằng quốc-ngữ có trên 1 nghìn phương thiết-dụng ngay cho người ta mà hoàn-toàn như vậy.

Nếu nhà nào có một cuốn sách C. C. K. P. trong nhà : 1 là sẽ tránh được bớt các tai bệnh hoặc tai-nạn xảy ra những lúc bất thắn, 2 là hằng năm sẽ bớt được một số tiền lớn chi phí về thuốc thang, vì trong C.C.K.P. có đủ các phương chữa đủ các bệnh cho người ta rửa dán-dị, hết lát tiền. Vợt nên cho mắng lời phản binh và giới-thiệu cung dọc già như trên. Ai muốn mua xin nêu viết thư và gửi mandat về cho nhà thuốc Thượng-Dức, 15, Mission - Hanoi

- Thời chí a, chúng tôi sắp đi về  
bây giờ đây mà ! Tưởng có sẵn  
nước với chí cho một cốc, kia chứ.

- Nước với thi bao giờ cũng sẵn,  
sau với nóng nữa.

Nắng rát nước ra eốc đưa cho  
Nam. Nam vừa uống vừa khen :

- Nước nụ với ngọt quá. Phải  
xin cái một ít mới được.

Lúc ấy Ngọc đã buộc xong da  
và khung vào vào xe đạp. Chàng  
đang ngoài sân gọi vào :

- Bi thôi !  
Loan thừa biết hai người đi đâu,  
nhưng cũng mỉm cười hỏi :

- Các anh đi chơi ?  
Nam đáp :

- Không, đi về.  
Rồi gật đầu. Chàng chợt nhớ tới  
Hanh từ nay vẫn im lặng đứng bên  
mè, liền quay lại hỏi một câu :

- Hanh có ngoan không ?  
Loan cũng vừa dè ý đến con :

- Kia, Hanh không chào bác  
kia. Lạy bác à !

Hanh ngoan ngoãn vàng lời mẹ,  
chào to :

- Lạy bác ạ.

Loan cười hỏi Nam :

trước khi có vợ, cũng như lúc nay  
nói chuyện với Loan, câu « Khi  
xưa » của Loan đã nhắc chàng điệu  
đó. Và chàng khôi hài nghĩ thầm :

« Việc lấy vợ của mình quan trọng  
đến thế kia ? Quan trọng đến nỗi  
đã chia đời mình ra làm hai phần.  
Một phần « trước kia » nghĩa là thời  
chưa có vợ, và một phần « bây giờ »  
nghĩa là thời có vợ rồi. »

Đến phố Bờ-sông hai người đạp  
tlong thả lại. Nam cho xe di sát xe  
Ngọc và thân mật hỏi, giọng rất  
nghiêm trang :

- Vương vấp già dinh có hại  
cho nghệ thuật không, anh ?

Ngọc cười đáp :

- Cũng tùy ! Tôi thi tôi thấy  
không những không có hại mà lại  
có lợi nữa. Nhà cửa, ăn uống có  
người trông coi cho, mình chỉ việc  
vẽ, hay nói kiêu cách, mình chỉ  
việc phụng sự nghệ thuật.

Nam, giọng vẫn nghiêm trang :

- Vậy anh cho lấy vợ chỉ cốt để  
cô người trông coi cửa nhà và việc  
ăn uống ?

- Nghĩa là it ra cũng được thế.

- Còn nhiều ra ?

Ngọc vẫn cười :

- Và vì thế nên anh đã quả  
quyết lấy vợ ? Nhưng liệu bốn ! có  
vợ không phải là đã thoát hẳn cái  
nạn tình nhân !

Nam lơ đãng nhìn theo rặng xoan  
ở dưới bãi và chàng như nói một  
minh :

- Tình nhân hành hạ mình còn  
bằng một vạn vạn hành hạ mình.

Ngọc quay lại ngó thẳng vào mặt  
bạn. Hành hạ ? Lan kbi nào lại là  
người hành hạ chồng ? Chàng chợt  
nhắc đến cái tình nhu nhược của  
Nam đối với phái phụ nữ. Nhưng  
nhu nhược của Nam là thứ nhu  
nhược tự nhiên, do sự không cần  
không thiết gì mà có. Hạng người  
nhu nhược như thế không dễ để một  
ai hành hạ, để nén nỗi. Nhưng biết  
đâu Nam đã không dùng chữ hành  
hạ theo một nghĩa khác, một nghĩa  
riêng, vì Nam nói tiếng annam vẫn  
chẳng thận trọng lời bao giờ. Ngọc  
mỉm cười nói :

- Anh tính mấy khi chúng mình  
để vợ hành hạ.

- Minh có dè đâu, nhưng bà  
ấy cứ hành hạ thì biết làm thế nào ?

- Thị dụ.

- Thị dụ thi thiển gi thi dụ.  
Chẳng bạn bà ấy cứ luôn luôn hỏi  
minh có còn yêu bà ấy không ? ...  
Chẳng bạn mình đi chơi khuya về,  
bà ấy thúc bà ấy ngồi đợi.

- Thế là hành hạ đấy ?

- Chứ còn thế nào mới là hành  
hạ nữa ? Sao bà ấy không dễ mặc  
kệ mình ? Lại thế này nữa, mình  
mang chevalet và toilets di vế, bà ấy  
cũng hỏi di đâu ? Không biết hỏi  
thế dè làm gì ?

Ngọc cười :

- Đề nhớ mình có ngộ cảm thi  
biết chỗ mà tìm chứ.

Nam trả lại nghiêm trang :

- Không, tôi cho người dân bà  
chỉ nên dè người dân ông tự do,  
muốn làm gì thì làm, đừng quá săn  
sóc đến người ta mà làm người ta  
khó chịu.

- Nếu thế thì sao anh không  
theo mai chủ nghĩa độc thân ? ...  
Còn da mang vào làm gì. Anh xem  
tôi, tôi có khó chịu đâu. Không  
những thế tôi thấy dễ chịu nữa.  
Tôi muốn có người săn sóc đến tôi,  
nghĩa là săn sóc đến những cái  
không quan trọng mà vẫn cần thiết  
như cái ăn, cái uống, cái ngăn nắp,  
vui vẻ trong nhà... À, anh có biết  
anh Thuyết không nhỉ ?

- Có, Thuyết văn sĩ phải không ?

- Phải. Anh ấy có vợ và hình  
như dâc con. Nhưng anh ấy  
cho cái cảnh dè huề vợ con trong  
gia đình không hợp, không xứng  
với đời một văn sĩ. Đời văn sĩ phải  
lãnh mạn. Vì thế, anh ấy đã bỏ gia  
đình đi ở riêng với một cô tình  
nhân bé nhỏ, — nói bé nhỏ là nói  
theo nghĩa bòng đáy thôi, chứ kỳ  
thực cô tình nhân ấy chẳng bé nhỏ  
gi, trái lại nữa.

Khải Hưng

- Anh chí sắp có tin mừng chưa ?  
Nam như không nghe tiếng, bước  
vội ra sân. Ngọc nhảy xe và giục :  
- Mau lên mới được. Gắn tám  
giờ rồi. Mà mình sang Gia-lâm kia  
đấy.

- Sang Gia-lâm ?  
- Ủ, sang Gia-lâm. Tôi đang vẽ  
một bức tranh ở bên ấy.

- Có xa không ?  
- Cũng không xa lắm. Nhưng xa  
thì cần gi. Trước kia anh có ngại  
xa bao giờ đâu.

Trước kia, Nam hiểu ngay là

Còn nhiều ra thi không kẽ  
xiết được. Có khi mình được một  
người bạn thân, một người tri kỷ,  
và biết đâu, một tình nhân âu yếm  
xuôt đời cũng nên.

Nam kêu :

- Một tình nhân âu yếm suốt  
đời ? Nếu thế thi mình chỉ còn có  
một việc tự tử.

Ngọc cười :

- Sao lại thế được ?

- Sao ? Chả biết sao, nhưng tôi  
đã qua cái cầu chung sống với tình  
nhân rồi.



# TRÔNG CÙM

## CHIẾN TRANH không dùng người

**N**HÀ VIỆT TIỀU THUYẾT « TIỀN TRÌ » NƯỚC ANH, Ông H. G. Wells, trong cuốn truyện « Vũ trụ chiến tranh » có kể cho ta chuyện người ở Hoà-tinh xuống xâm lược quả đất, những người không lò, tuân thủ toàn bằng kim khí.

Những người ấy cao nhón lẹ thường, đi lại rất nhanh chóng bằng một thứ nòng có ba chân, giống như những cột buồm ở chiếc tàu thiếc giáp. Họ ném một thứ « sét » làm cho súng ống phải dò long chòng, đường xe lửa phải ngắt quãng, nhân loại thì chết như rạ. Giống người dâng lê phải hàng phục và chịu thân nô lệ, nếu không có giống vi trùng trên mặt đất khiến những kẻ thằng trận kia phải chết lụn bại, trêu kinh thành Luân Đôn bị họ tàn phá!

Ông Wells, với cái tài tiên tri của ông, tiên tri chuyên về những chuyện thảm khốc, đã dự đoán được cuộc chiến tranh ngày nay; chiến tranh về vật liệu, về máy móc, về những khí giới tự động mà dùng sức người để đổi chơi thì thế nào cũng bị đè bẹp. Ngày nay sự thực đã quá sức tưởng tượng. Chúng ta càng ngày càng thấy xuất hiện ra những bộ máy biết hành động; nhờ ở những sự phát minh sau cùng của khoa học, những bộ máy quay đầu lại chống chơi với người đã tạo thành ra nó.

### Súng liên thanh có mắt

Người ta có thuật lại, khi quan

Pháp tiến vào rừng Warndt, họ thấy trước mặt có một khâu súng liên thanh như bỗng không trơ - vỡ giữa khoảng rừng thưa. Song khi họ không nghĩ ngai gì tiến đến gần thì súng kia liền nổ liên thanh, đạn bay tua tua lượn vòng như một hình quạt: một « con mắt điện » đã trông thấy những người đi tới nên mở máy vây.

Một cơ quan xếp đặt như thế có thể làm được lắm, mà người ta vẫn thường dùng ở trước lầu kính nhà kim hoàn, các tủ bạc, các cửa sổ phát triển nhà ngân hàng, để phòng quân gian phi. Trước vật phải đề phòng, người ta trang một « hàng rào » bằng một thứ quang tuyến mắt ta không trông thấy, những quang tuyến ngoài đó, bằng một chiếc đèn chiếu (projecteur) có bít kính đỗ xám. Những bóng vô hình kia rọi vào một « con mắt điện » (một cơ quan có thể xúc chuyển, « nhìn » khắp từ phải sang trái rồi lộn lại). Khi thấy một vật ngẩn trồ, nó đứng yên lại, thế là một tiếng còi báo động nồi lên. Viên vô-quan đứng coi sóc việc ấy, không rời chỗ ban hiệu lệnh, xem trên một cái mặt đồng hồ thấy vật ngẩn cảm kia xa cách bao nhiêu đậm và ở về phương nào. Một chiếc thuyền con có thể dịch phương hướng được cách 3 cây số, một chiếc tàu chở hàng nhỏ độ 6 cây số, một chiếc tàu lớn độ 10 cây số.

Có cảm giác với ánh sáng, mà lại hơn con mắt ta nhiều vì nó trông thấy c. những vật vô hình, con mắt điện có thể dùng vào nhiều việc trong khí cụ nhà binh. Một bộ may riêng, gọi là pétoscope có hai con mắt điện, có thể trông coi các vật ở xa, nhất là vật ấy lại đang chuyển động. Một bộ pétoscope để nấp trong bụi cây có thể dòm nom một con đường cách đó độ một trăm thước.

Nay ta hãy đem liên hợp bộ máy kia với một khâu súng liên thanh, súng ấy sẽ bắn đạn ra toa túa khi thấy một vật cử động (ô-tô hay người đi) qua trên đường cái. Hơn nữa: cái súng kia sẽ cứ nhắm theo chiếc ô-tô chạy, hay người chạy trốn cho đến kỳ cùng!

« Cò ố mồ côi thực »! hay cách phòng không mới lạ

Ta hãy ngẩn ra, một chút nữa: cái « súng liên thanh » có mắt kia có thể trở nên cây « súng đại bác

có mắt » để kiếm tìm và bắn hạ tầu bay không? Nó có thể hoàn toàn phòng không cho nhân dân khỏi lo ngại không?

Ta phải nhận rằng con mắt điện, cho rằng ở bộ máy pétoscope nữa, có một lật là « cận thị » khiếu không đủ dùng vào việc đó được! Song một nhà công nghệ Pháp vừa mới sáng-chế được một bộ máy « có thể khám phá những vật ở xa » (déetecteur à distance) cố đẽ — đó là theo lời công văn — khám phá những hòn núi tuyet nồi trời trên mặt bờ.

Ta cũng bết những ngọn phù-sơn (iceberg) ấy nguy-hiem cho tầu bờ biển ngăn náo, những núi tuyet ấy, tự bờ đảo Greenland nứt ra, trôi lèn bờ biển giữa đường tầu bờ dì lại, gần phia Tân Đảo (Terre Neuve), nhất là chỗ đó lại sương mù luon. Một bộ máy có con mắt điện có thể cảm giác với hơi lạnh của núi tuyet hiện đã đem ra ứng dụng; song hiệu lực máy ấy như không quá 1500 thước, như thế thì thực không đủ cho một chiếc tầu to chạy trốn kịp.

Cái máy « khám phá vật xa » mới này có hai chiếc gương lồng chảo, giống như cái gương đề tiết hơi nóng ở các lò sưởi điện. Hai cái gương ấy đề dang trước tầu; cái gương thứ nhât phát ra những luồng điện ngắn như ở vô-tuyến-diện. Luồng điện kia gặp một vật ngắn trồi thì phản chiếu lại thu vào cái gương thứ nhì.

Luôn luon, hai tấm gương xoay chuyen, « nhìn » khắp từ phải sang trái rồi lộn lại. Khi thấy một vật ngẩn trồ, nó đứng yên lại, thế là một tiếng còi báo động nồi lên. Viên vô-quan đứng coi sóc việc ấy, không rời chỗ ban hiệu lệnh, xem trên một cái mặt đồng hồ thấy vật ngẩn cảm kia xa cách bao nhiêu đậm và ở về phương nào. Một chiếc thuyền con có thể dịch phương hướng được cách 3 cây số, một chiếc tàu chở hàng nhỏ độ 6 cây số, một chiếc tàu lớn độ 10 cây số.

Ta hãy làm sao cho dài gương kia được tinh xảo hơn, rồi chiếu gương kia lên trời, liên hợp với một chiếc đại-bác hay một khâu liên thanh... như thế đã đẽ một bộ phận phòng không không cần phải người trông nom tí. Khi một chiếc phi cơ bay tới trong vòng hoạt động của nó, nó nhầm theo bắn liền. Một « bắn tính tự lượng » sẽ sửa chữa chiếc bắn cho thực đúng.. và chiếc máy bay kia sẽ bị một cơn kinh-khung! Ta không dám chắc cái súng có mắt kia sẽ không bắn bậy bạ vì, ngõng giờ hoặc đám mây bay qua, song các nhà kỹ sư có khó khăn gì mà chẳng làm giảm được cái bối rối sắng cùn của bộ máy kia!

(Ký sau đăng hết)  
GRINGOIRE

P. Thúy và T. M. dịch

# NGÀY NAY

NÓ C

Saxe, Hanol. — 1.) Một người bị thận má không có tiền uống thuốc, vậy làm cách nào mà tự chữa cho khỏi được, tập thể thao hay làm gì?

— Bại thận không phải là bệnh, mà là kết quả của một thứ bệnh nào đó, nên cần phải biết đau bênh gì, tai sao mà bị thận, mới có thể chữa được. Tập thể thao không chữa khỏi bệnh được.

Ông cần phải hỏi thầy thuốc.  
2.) Làm thế nào mà biết rằng mình dae mắt hot?

— Đau mắt hot, có mợ: phia trong mí mắt những mụn nbo nhỏ rất ngứa. Lát mi mắt lên sẽ trông thấy. Hãy ngồi chờ phải đi chữa ngay, vì bệnh rát ngay biêm.

Melle Xuân Văn, Saigon. — Đoàn Ánh Sáng có cái nhiệm vụ đem sự sáng sủa tối ớp đến những hang cùng ngõ hẻm, nhất là các thành phố lớn, giúp ích cho một số đồng thùng thơ. Đoàn Ánh Sáng đã thành lập ở Hanol, Haliphong v.v. Tóm lại, ở ngoài Bắc, Vợ I có bao giờ các ông có thời gian rảnh trong Đoàn nghị định để đến rọi lía sáng ấy vào trong Trung/Huế/Quảng Trị/Quảng Ngãi/Thăng Bình/Nam Lào (Saigon), hoặc khuyễn khích các ban Trung/Nam làm việc ấy. Muốn lập một Đoàn Ánh Sáng như ngoài Bắc, cần phải có điều kiện gì? (Nói về nhóm người nhận việc lập Đoàn). Cách thức lập Đoàn thế nào? Các thành phần nào?

— Thành phần chđo: trước đã làm chậm trễ lại các công việc — toy là hết sức theo đài — của Đoàn Ánh Sáng. Nhưng công việc vẫn tiếp hàn, và một ngày kia sẽ đi đến những công việc rộng rãi hơn. Sắp lập chi đoàn ở các tỉnh hay trong Trung/Nam công để, miễn là có người tận tâm làm việc. Có muốn biết rõ nên biên thư về đoàn sứ Anh Sáng ở Hà-nội, sẽ được chỉ huy, hướng dẫn như sau:

Phạm ngọc Hiệp. — Hai người tên nhau nhưng có tôn giáo khác nhau. Vậy có cách nào để lồng nhau được?

— Câu này lõi trả lời nhiều lần. Theo chính tôi, không có gì cần trả sự lý do khéo của hai người theo hai tôn giáo nhất là thắc được. Người ta vẫn có thể theo tôn giáo đối với tôn giáo mà hiểu biết và kính trọng lấy cùi dâng tôn giáo của người khác. Có điều là thắc là cùng tôn giáo thì sự thản hòa dễ dàng hơn, còn khác tôn giáo thì phải sự nghiệp để làm điều nhau. Nhưng nỗi

## Các bạn làm việc và tư sở ên

Xưa nay những hộp roba h máy chđen vất di thật là phi boi. Từ nay xi-xong, cóp nhật gữi lại hìn xin giả lè. 10 hộp cù rouleau 10 hộp cù rouleau và ruban. Cùn nhất ruban không

LIERA GÉNÉRÉ  
17 Rue Francis-G  
Téléphone

# NÓ CHUYÊN

## Tử già những nhà tranh

**C**HÀNG HAY người ta có biết rằng ở bến

Pháp có lèn cấm làm nhà tranh, nghĩa là cấm lợp nhà bằng rơm ra không?

Vậy mà việc đó có thật. Trong những quán cà phê 'lop nhà như thế đã qua đi từ bàng mây thế kỷ nay, như trong quán Morbihan chẳng hạn, công ty hàng lô hàng đã xuất ra những mìn tiền rồng để cho những người bán hat muốn lợp nhà bằng ngói vay. Và Cảnh phủ đã dự bị sẵn 2 công quỹ một số tần hàng năm là 185.000 quan để giúp các xã trong công cuộc cải cách đó.

(Uớc gi ở bến ta, Chính phủ cũng lưu ý đến việc cải cách đó như ở bên Pháp, thi những bia胎 sẽ bắt đầu nhiều, nếu không trừ liệt được hẳn !)

## Cây không lò

**D**AI DƯƠNG thường rồi tết có những con vật chiếm giải quán quân về hai phương diện : nỗi và lo.

Có lẽ người ta còn chưa biết rằng & Đại dương còn có một thứ cây lòi nhất hoàn toàn.

Bem so với thứ cây đó, nếu ta chỉ tính về chiều cao thì những cây to lớn ở California - có khi cao tới 120 thước - chỉ là những cây tí hon.

Thứ cây này người ta thường thấy ở những bờ vịnh Nam, rẽ vào sông Xô, đây bờ có khi đến hơn 600 thước.

Cây đó nở ở trên mặt nước một thứ quả giống như một quả bóng thật to.

Những cánh nở là một thứ rất nguy hiểm cho lầu bè qua lại, vì rắn chắc là thường.

Người ta thường cắt những cánh đó để



- Đêm nay nghe tiếng pháo nổ đón giao thừa anh lại nghĩ tới em; hình ảnh em, dáng điệu em hình như luôn ở trước mắt anh

-Ồ! Mày dám đeo biển ta thử nồng già à chỉ có một chén?

- Thưa ông, nồng nào cũng chỉ có một chén thôi. Bù ông xem!

Vừa nói anh ta vừa chờ một đòn ngõng đang ngủ ở trong sìn nhà chủ. Nhưng con vật đó đều ngủ có một chén lên thật.

Cỗ lèn vỗ tay một hồi, đòn ngõng tinh dậy và chạy tai con nòi quỷ cung lại có hai chân bò hoa. Ông liền bảo :

- Ô bay! thè gi kia!

Mohamed đáp :

- Ô hay! trước khi sori hai con ngõ g của tôi, chả ông quên không vỗ tay chứ gi!

Chú đánh chọi yên không nỡ mắng thêm đây là nữa.

thường về cỗ rơm mà con bò của ông ta đã ăn hết.

Quan tòa hỏi ông già :

- Anh bao nhiêu tuổi?

- Mười lăm tuổi à.

- Mười lăm tuổi! Anh nhạo báng cả công lý chắc. Râu anh thì bạc như thế kia.

- Thưa ngài, ông già cái lại, ngài không tin được rằng tôi nói thật ư? Thế thì ngài tin sao được rằng con bò của tôi lại có thể ăn hết những 100 quan tiền rơm trong vòng có một giờ đồng hồ!

## hai bức thư đầy vẻ thành thực!

**C**HÁU viết cho chú :

Cháu dám chắc rằng chú sẽ thương cháu lắm, nếu chú biết cháu thật lòng và kề trong khi cháu viết hòn chú mắng giòng này, vì cháu rất cần phải xin chú mắng đồng đặc mà cháu chả biết viết thư hòn cháu thì nói thế nào cho phải. Cháu nhờ một người đưa lin mang thư này đến hòn cháu và chờ cháu già nhời một thề.

Cháu thật là lỗ mang quá, xin chú tha thứ dù cho, và tin rằng bao giờ cũng hết lòng thành thực với cháu.

Tai bít - Sau khi viết xong nhangs giòng trên đây, cháu hối hận quá đến nỗi cháu loan chay theo người đưa tin để lấy thư lại. Nhưng người đó đã đi xa quá rồi, vội chay mong rằng cái thư đó của cháu sẽ không làm phiền lòng cho cháu.

Chú đáp lại cháu :

Cháu khà yên lòng và cứ bình tĩnh như thường, vì người đưa tin đã đánh mất cái thư của cháu rồi.

(A. V.)

D. H. Định dịch

## ngày nay

Tòa soạn và Tri-sy:  
80, Grand Bouddha, Hanoi

Tel. 874

## Giá báo mỗi số 0\$12

Một năm : 4p.80  
6 tháng : 2p.40

Mandat và thư xin gửi cho :  
M. LE DIRECTEUR DE LA REVUE  
NGAY NAY, HANOI

## làm việc công sở ở bên chú ý

nhà máy chữ, đã dùng rồi,  
hoặc từ nay xin các ngài dùng  
tại bến bến già tiền như sau này :

Op 50

1p 00

Ông sự trách thi mới có giá trị.  
RAIRÉ GÉNÉRALE NAM-KY  
17 Boulevard Francis-Garnier - HANOI  
Téléphone 1882

## Mau tri khôn

**T**ÌN MỌI Mohamed mang cho chủ hai con ngõng quay.

Bởi bụng, anh ta liền bê ở mỗi con một cái dài sợi ngoém.

Chỗ lấy làm tức giận vô cùng, ngày hôm sau gọi Mohamed vào mắng :

Trời nóng, ông lão chán bò nõi một ngõ thiếp đi mất. Trong lúc đó thi

con bò của ông ta đã đến một đống rơm của người láng giềng và thả cửa ngõ. Người chủ đồng rơm chợt đến, thấy thế đi kiện. Ông ta, người đó đòi 100 quan tiền bởi

MUỐM DÙNG

## GỖ NGHỆ

nên hỏi :

Dinh V.-Tuong

BEN - THUY  
(près de Vinh)

Tél. 14

## Bệnh lậu, giang mai

Bệnh hoa-liêu có nhiều thứ khác nhau, nào lậu, nào tim-la, nào hacam, bạch soái; lại chia ra nhiều thời kỳ khác nhau. Vì trùng Song-cầu-cán sinh ra bệnh lâm lậu thì nào nhiệt lâm, cao lâm, nào huyết lâm, lão lâm v.v... Vì trùng Loà-toàn-khoản có thể làm cho người ta cù-định, thiên-pháo, điên cuồng, đau tim, đau phổi, đau họng, đau răng v.v. Thân thể con người ta có tang hàn, tang nhiệt, có người khỏe, người yếu, cần bệnh có bệnh nặng, bệnh nhẹ, trùng độc có khi mới ăn ngoài da, có khi đã thâm nhập xương tủy. Vì thế cho nên nhiều bệnh nhân thuốc thi vẫn uống mà bệnh vẫn không hề thuyên giảm. Là vì họ uống những thuốc chế sẵn, tính chất êm đềm, ram phu lão ảo đều dùng được, không hợp riêng cho phủ tạng họ nên không khỏi bệnh.

Nhà thuốc TRẮC-VÝ, chuyên khoa hoa-liêu không dâu theo kịp vì chỉ dốc thuốc sau khi đã xét bệnh kỹ càng nên ai đã chữa cũng mau khỏi hoàn toàn; chính chủ-nhân chế thuốc và tiếp các bệnh-nhân, bệnh nhẹ phí tồn độ 2, 3p Nặng hết 6p hay 8p. Hồi bệnh lại:

Nhà thuốc TRẮC - VÝ  
Nhà thuốc An-nam ở đường nhất về  
khoa chữa bệnh Hoa-liêu.

Ở 62, phố Hàng Cót — HANOI

## KIẾN TRÚC SƯ TƯ - NGHỆ

Đã tiếp khách tại phòng giấy  
N° 21 bis Jean Soler Hanoi.

Tél. N° 12-23

Trước khi xây dựng bất cứ  
giá các ngài đều nên đến,  
bao giờ cũng được vừa ý

## CHỈ GIÙM

### Ai mắc bệnh lao

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khúc khắc, ho có đàm trắng, xanh vàng, hôi thối, bình thường có khi bị hành nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây, Nam không dứt, nên uống thuốc già truyền của cụ Trịnh hải Long (nội tiết ống đồng bạc hóa). Thuốc đã cứu sống muôn ngàn người. Có 2 thứ (thứ 5p. và thứ 3p.50). Ở za mua thuốc giao mandat cho ông:

TRỊNH-VĂN-HÀO, Directeur Ecole Villa n° 110 rue Vassilieve  
Tàu dinh, Saigon

## Tóm tắt kỳ trước

Tom Robinson, làm công trong một hang bán lúa mì ở nước Anh, được chủ phái đi Solleff, một lính bên Nga (hồi còn Nga Hoàng) để bí mật diễn định việc buôn bán với một người diễn chủ ở Solleff tên là Demidoff. Trên xe lửa sang Nga, Tom Robinson thấy một người nhìn mình và hành lý mình nột cách khá nghi. Lúc xuống ga Solleff Tom đang ngủ ngáy, bỗng có người bí mật đến bảo Tom theo hắn lên một cái xe, nhất định từ chối nói tên và lò ra những cử chỉ rất kinh cẩn.

Tay ngạc nhiên, nhưng Tom tưởng những sự bí mật đó là do sự giữ gìn kín đáo của người bạn buôn, và vì thế theo người lá mặt đến một nơi là lùng trong đó có người dài chàng ta một cách quá chừng lớn trọng. Tom ngồi ăn cùng bàn với một người chàng trai là ông Demidoff, nhưng người ấy lại tên là Pétrokine. Người ấy lại nói sẽ có cuộc hội đồng và khiến cho Tom mỗi lúc một thêm tâng làm la.

**C**ó lẽ là các diền quản những miếng đất của ông Demidoff, tuy rằng đối với cái tên ông này người bạn bấy giờ của tôi không thấy được quen tai lắm.

Thấy ông đã có vẻ muối tránh không đả động đến công việc, tôi cũng chiều theo ý ông. Chúng tôi rời về tình cảnh xã hội bên Anh, vẫn đề mà ông tỏ ra rất am hiểu và nhận xét rất thấu đáo.

Sau bữa cơm, trong lúc hai người hút xi-gà, người kia bảo tôi :

— Thực ra chúng tôi không nhận được ngài nếu không có những nhân hiệu áng-lê kia dán trên hành lý của ngài. Và cũng là do một sự ngẫu nhiên rất lạ lùng mà Alexandre lại trông được thấy. Chúng tôi không nhận được gì báo trước về hình dung ngài; và, xin nói thực với ngài rằng : chúng tôi cứ định tính là sẽ thấy một người nhiều tuổi hơn chút nữa. Thực vậy, ngài còn trẻ quá, đối với một công việc quan trọng người ta trao cho, như việc này.

Tôi đáp :

— Ông chủ tôi rất tin ở tôi, và trong cái việc buôn bán của chúng tôi, chúng tôi đã nghiêm thấy rằng sự ít tuổi với sự khôn khéo nai dũng không phải là không thể đối đầu được với nhau.

Người bạn mới của tôi lại nói :

— Thưa ngài ! Câu ngài nói đúng lầm, song tôi rất lấy làm ngạc nhiên thấy ngài lại gọi cái công cuộc hợp tác về vang của chúng ta là một sự buôn bán, câu ấy là một tiếng thực không được thành nhả đẽ chỉ một nhóm người hợp lực mang lại cho thế giới những điều mà họ nhiệt liệt mong mỏi, và họ sẽ phải tuyệt vọng khô sờ biết bao nếu sức cõi gắng của chúng ta không giúp cho họ chiếm được những điều ấy. Tình cảm thân ái, đó mới là câu đúng hơn.

— Trời ạ ! Tôi nghĩ như vậy, ông chủ nha mà được nghe câu ấy thì ông ta sẽ chỉ biết chửng nỗi lão Dầu sao thì ông ta cũng tóm được một việc tốt :

Pétrokine bấy giờ bảo tôi :

— Còn bây giờ, thưa ngài đồng hồ

cũ đếm tám giờ rồi và hội đồng có lẽ đã họp. Chúng ta cũng lên, tôi sẽ xin

# MỘT ĐÊM GHÈ RƠI

của CONAN DOYLE

(Tiếp theo và hết)

THẾ-LƯU dịch



giới thiệu ngài với hội đồng. Chẳng cần nói ngài hẳn cũng biết họ phải hết sức giữ bí mật, và họ đang bắn khoan hòn hộp mòng đợi ngài tôi.

Trong lúc theo hắn ta, tôi nghĩ đến cái cách cố làm cho trọng chức vụ mình, và lấy được những điều kiện hết sức có lợi.

Họ đã tỏ vẻ sẵn sàng lời công việc này cũng như tôi. Tôi không thấy có một dấu hiệu cản trở nào : cho nên cách tốt hơn hết tôi cho là cứ đợi những khoản đền nghị của họ đến trước.

Tôi vừa trôi nghĩ đến điều quyết định ấy thì người dân đường cho tôi vừa lùi mở ra một cánh cửa lớn ở cuối đường ăn thông, và tôi thấy mình ở trong một gian phòng rộng hơn và trang hoàng lịch sự hơn gian phòng tôi ăn cơm lúc nay.

Một cái bàn dài trải thảm xanh, trên chèo chất những giấy má,وغ nói chinh giữa. Chung quanh mười bốn, mười lăm người ngồi nói chuyện có vẻ cẩn trọng châm chú.

Cánh tường đó làm tôi nhớ đến một vài đoạn của một cuốn kinh mà tôi đã được đến thăm cách đó ít lâu.

Thấy chúng tôi, mọi người đứng cả dậy và nghiêng mình chào.

Tôi nhận thấy rằng người bạn tôi không được họ chú ý đến; còn thi

mọi con mắt đều dán vào tôi với vẻ đặc biệt mà trong đó có cả sự truy

t hiên lão sỹ kiêu cao khum núm lồng lộng, và người vi cài sắc trắng nhạt của vua

mặt, nó tương phản với bộ râu cát và bộ ria mép màu xanh dương

lấy tay ra hiệu mời tôi ngồi xuống

hòn. Tôi ngồi.

Pétrokine liền nói lên :

— Thưa các bạn ! Tôi tưởng khai

cần phải giới thiệu nữa. Ông Gustav Berger, báu vật viên người Anh, cho

ta cái báu bạnh chứng kiến cuộc

chiến

Tôi vỗ

Alexis ? (Pétrokine ngán trừng

người mắt xanh xao ngó cảnh tôi

như vậy). Thế mà ông đã nói đánh

châu Âu rồi đấy.

Tôi nghĩ thầm : « Thời, hãy khai

chữ nào ! » và nói to :

— Thưa ngài ! Nếu những điều nhanh

đây là ngài nói tôi thi quâ tôi là ngài

phái viên Anh thực, nhưng tôi kh

phái tên là Berger đầu, tên tôi là

binson cơ. Tom Robinson đe hồn

ngài.

Một dịp cười chạy quanh khắp

Cái người họ gọi là Alexis tên là

Thi

phục sự kín đáo của lệnh ngài ch

Gia giữ để phòng đến thế nào

Một

chưa là đủ. Vậy xin ngài cứ gi

hiệp

... biệt hiệu ông-lê kia trong các trường hợp. Tôi lấy làm ân hận phải chiến bom bay tôi có một nhiệm vụ rất đáng buồn phải làm trọn; trong những luật lệ của hội ta cần phải quyết thi hành, dusk nó có làm lòn thương đến tình cảm của chúng ta đang vậy. Mái hôm nay chúng ta phải làm một việc không thể dừng được: phải khai trừ một người.

Tôi tự nghĩ: « Quái anh này nói cái gì vậy? Anh ta tổng khứ một đã khai trừ ra khỏi cửa thì có can dự đến tôi? Cái nhà ông Demidoff ấy, dusk là ông gì mặc lòng, cũng bình như cầm đầu một cái nhà điện

« Bô rẽ bịt mồm ra ! »

Câu ấy tưởng chừng như đâm xuyên vào người tôi và tôi giật nẩy bắn người ra trên ghế.

Đó là lời Pétrokine vừa nói.

Lúc ấy tôi mới chợt nhận ra một người phục phịch nặng nề ngồi ở sang kia đầu bàn, tay bị trói ra sau lưng, và bị một chiếc mũi-xoa bịt lấy mắt.

Một ý tưởng nhanh chóng gõm ghê dồn lan vào trí tôi.

Tôi ở đâu thế này? Có phải tôi ở nhà ông Demidoff thực không? Còn những người kia là hạng người nào? Vì những lời nói là lùng của họ là nghĩa lý gì vậy?

Petrokine nhắc lại: « Bô rẽ bịt mồm ra ! »

Cái mũi-xoa bịt lật đi.

— Paul Ivanovitch!

Rồi bắn ta hỏi người bị trói:

— Bây giờ anh có muốn nói gì thêm trước khi ra đi không?

— Bằng khai trừ! Xin các ông đừng khai trừ! Làm tôi gì cũng được nhưng xin đừng khai trừ! (Hắn nói giọng van lơn). Tôi sẽ xin đến một nơi n vắng nào đó và miệng tôi sẽ ngậm tanh mãi mãi. Tôi sẽ làm bất cứ điều gì mà hối muối bảo làm, nhưng tôi xin, tôi van các ông, các ông đừng trục xuất tôi!

Alexis dọng cương quyết và lạnh lùng bảo hắn:

— Anh đã biết luật lệ của chúng ta ô râu cắn vàanh đã rõ lời của anh. Ai đã làm xanh da, chúng ta bị đuổi ra khỏi Odessa bằng đường cao, những lời gian dối và cái bộ mặt giả đạo đức? Ai đã viết bức thư nặc danh cho viên quan đầu tỉnh? Ai đã cái cái ngòi cốt mìn đáng lẽ nó làm cho tên bạo chúa phải tan xương?

— Paul Ivanovitch! chính anh đã làm những sự ấy! Vậy thì anh phải chết!

Tôi ngã ngửa người ra trên ghế, sợ hãi vô cùng.

Pétrokine bảo:

— Trực xuất nó đi!

Tức thì người đánh xe đốc-ky cùng hai tên nữa lôi anh này ra khỏi phòng. Tôi nghe thấy những bước đi của họ bên ngoài và tiếng một tên là ngang cửa mở ra rồi khép lại.

tôi khốn Rồi, như có tiếng của một cuộc xô xát theo sau một tiếng rơi ngã nặng nề của một thân người rơi xuống. Alexis nói lên một câu trang trọng:

— Điều phải chết như thế, những tên kia phải bồi lời nguyền!

Thì các người đồng chí của hắn

gái chí đã đáp lại bằng một tiếng bầm hầm:

— Như thử tức hành!

Một người khác ngồi xa đẩy nói tiếp:

— Chỉ có cái chết để trực xuất được chúng ta ra ngoài hội Ô này! Ông Bar... quên, ông Robinson mà biến sắc mặt đi! Sau cuộc hành trình vất vả của ông tận Anh-Cát-Lợi đến đây chắc cái cảnh tượng vừa rồi làm cho ông phải cảm động thâia quá!

Tôi nghĩ thầm: « Tom! Tom ơi! nếu mi ra khỏi được cái tổ quỉ này thì mi di ký thêm ngay một hòn giao-kèo mới nữa với sự sống đã thôi! M. không sáu lòng chết một chút nào đâu, cái đó là điều chắc chắn! »

Biểu hiện nhiên bảy giờ là, vì một sự nhầm lẫn tai hại, tôi sa vào tay một đảng Hu-vô (1) có gan làm không từ hối cứ việc gì; và họ đã tưởng tôi cũng là một người trong bọn.

Sau những điều đã trông thấy, tôi hiểu rằng cái cách duy nhất để cho tôi sống sót, ra khỏi đây là phải cố gắng cho khéo cái vai mình bắt buộc

— Công việc thi tiến hành một cách quá chói chầy.

— Trường đảng bộ có sẵn lòng gửi cho chi bộ Solleff này một bức mật-lệnh nào không?

Tôi trả lời:

— Không! Không có mật-lệnh bằng thư!

— Nhưng chắc ngài có dẫn mồm?

— Cố. Ngài có nói ngài rất lấy làm hài lòng về chi bộ.

Những người chung quanh bàn đều nói: « Tốt lắm! Tốt lắm! Thế thi tốt lắm! »

Tình thế nguy hiểm xoay ra đường lối ấy làm cho tôi choáng váng cả người. Tué sáo rồi cũng có lúc bất thà họ hỏi một câu làm lộ cái chân tướng của mình ra thôi.

Tôi đứng dậy rót vào cái cốc uống nước một cốc đầy rượu mạnh đựng trong cái bát đặt trên bàn. Thú rượu mạnh này bốc lên ngay đầu tôi, lúc ngồi

Tôi lại đáp:

— Chưa! chưa nghĩ ngờ đến lý nào cả.

— Ngài có thể cho chúng tôi biết rõ làm thế nào mà lại giữ kín nổi một việc to lớn như thế ấy được chăng?

Thực là một câu hỏi vẫn, nhưng cái bản tính trung trung của tôi và sức truyền hình như đã giúp được tôi lúc đó.

Tôi đáp:

— Đây là một điều mà tôi không có quyền nói rõ ra, cho dầu đây cũng thế. Và, giữ im lặng, chỉ là theo đúng cái lệnh của trưởng đảng bộ của ta.

Ông bạn Pétrokine của tôi gật đầu.

— Vâng! ngài nghĩ phải làm, có lý làm. Hắn là ngài còn trình với trung tướng đảng-bộ ở Moscow rồi mới cho biết được rõ tung-tiếng.

— Vâng, chính thế đấy a.

Tôi vội đáp thế và lấy làm sung sướng nắm lấy cái sào giờ cho báu. Alexis lại hỏi:

— Chúng tôi thấy nói là ngài được cử đi để xem xét chiếc tàu Livadia. Ngài có thể cho chúng tôi biết vài điều về chuyện ấy được không ạ?

Trong tinh thần tuyệt vọng của tôi, tôi cứ đáp:

— Tất cả mọi điều, ông hỏi đến đâu tôi sẽ xin cố gắng trả lời đến đó.

— Ở Birmingham người ta đã thi hành những mệnh lệnh về việc này chưa ạ?

— Lúc tôi ở Anh-quốc ra đi thì chưa làm gì hết.

Người rậm râu lầm bầm:

— Tôi! tốt lắm! Ta còn nhiều thời giờ chán, những mấy tháng nữa kia mà! Bầm đáy lầu sẽ bằng gỗ hay bằng sắt?

Tôi lựa chiều trả lời:

— Bằng gỗ.

Một tiếng người khác nói lên:

— Hay đấy! Thế thưa ngài bề rộng con sông Clyde ở phía dưới miền Greenock độ bao nhiêu?

Tôi đáp:

— Cái đó còn tùy từng chỗ nhưng vào khoảng trung bình 80 thước Anh.

Một chàng trai tuổi mặt xanh lướt, ngồi ở đầu bàn (nhưng già hẳn ngồi trong một trường công có lẽ phải chờ hon trong cái hang của quân giết người này) lúc đó hỏi tôi một câu:

— Chiếc tàu chở được bao nhiêu người?

Tôi đáp:

— Độ ba trăm.

Tên đảng viên Hu-Vô trẻ con ấy liền nói bằng một giọng ấm áp:

— Thực là một cái quan tài nỗi!

Pétrokine hỏi tôi:

— Những buồng chứa thứ ăn ở cùng tầng với những buồng lịch sỹ hay ở dưới?

— Ở dưới.

Tôi trả lời một giọng chắc chắn thế tuy tôi không biết về đó một tí gì, như các bà đã rõ.

— Bây giờ thì, bầm lệnh ngài chỉ tông, xin ngài cho chúng tôi biết nhà xã hội học Đức, Bauer, đáp lại lời tuyên ngôn của Ravinsky ra sao?

Đấy là một đường hầm đang vét đất.

Sự nhanh trí của tôi có làm cho tôi ra nỗi dậy không? Đầu đó chưa thể biết được, vì ông Trời, ông ấy kéo tôi ở bước kho khăn nọ để vui tôi vào lối khó khăn kia.

(Xem tiếp trang 18)



phải nhận, cho đến lúc có một dịp tốt để trốn thoát. Vì thế, tôi hết sức làm cho nét mặt có cái vẻ thản nhiên vừa bấy giờ là ngộ nghĩnh. Tôi sẵn sàng để đối phó với tên đao phủ của tôi.

Tuy thế trí tôi vẫn được sáng như thường.

Người rậm râu hỏi:

— Ngài đã đi đến Birmingham rồi?

Tôi trả lời:

— Cố, tôi có đến một vài bận.

— Thế thi tất nhiên ngài đã thấy xưởng máy và kho chứa khí giới rồi thi phải?

— Hai nơi ấy tôi đến đã bao nhiêu bận ấy chứ!

Người ấy hỏi nữa:

— Tôi chắc sở cảnh sát chưa có một ý nào nghĩ ngờ đến hai nơi ấy, phải không a?

1.— Bảng Hu-vô, les Nihilistes, là một đảng hung-hỗn phá hoại.



# TIN VĂN...

## VĂN cua LÊ TA

Số Mùa Xuân của Ngày Nay  
vừa rồi, cũng có mấy câu  
thơ vịnh tranh phụ bản :

Bởi cô con gái nhà ai  
Cả đôi con tóc xõa dài ngang lưng  
Ý rằng vai nỗi mừng chang  
Ngày thơ tựa gốc phà dung mím  
cười...

Bài thơ có vẻ kinh ngạc trong cột báo. Kinh ngạc vì được ra đời do một người bút không thơ thẩn ti nào hết: người bút của Thạch-Lam! Chính Thạch-Lam cũng tự biết mình là « người không làm thơ bao giờ », và cũng biết rằng mấy câu « tuyết bút » kia không trái ngược với cái gì hơn là với sự tuyết bút.

Thơ như thế mà đăng lên báo, đó là lỗi của bức tranh. Thạch Lam ngâm bức tranh thấy cảm động sung sướng. Lòng khen phục họa sĩ và sự kích thích đã khiến anh chàng không nhận được. Anh cố sức cũng không ngăn nổi nguồn thơ...

Đó là lời chửi mình khôn ngoan. Thực ra không phải thế.

Cái thi-hùng của Thạch Lam sở dĩ dữ dội đến thế chỉ vì... chỉ vì... (chẳng biết có nên nói trắng ra không nhỉ?) chỉ vì nó làm lợi được gào năm chục bac, có thể thôi.

Bốn năm chục bac đó là tiền cước phi Phải nộp cho sở Bưu điện nếu trong số báo không có bài liên lạc đến tranh phụ bản. Bức tranh, dù có tên là phụ bản, khi đó sẽ bị coi là một thứ hàng hóa gửi kèm, và không được hưởng những cước phi riêng, rẻ hơn, dành cho việc gửi báo chí...

Cho nên mỗi khi có tranh phụ bản, thế nào trong báo cũng có

### Le problème humain en Indochine

C'est le titre du livre que M. Francis Vial, ancien directeur de l'Enseignement Secondaire en France vient de publier à Paris, au retour de sa mission en Indochine et dont nous extrayons le passage suivant concernant l'enseignement privé dans notre pays :

« Le second groupe d'écoles privées est celui des écoles laïques, qui toutes ou presque toutes sont dirigées par des Indochinois. Elles instruisent un nombre d'élèves un peu moindre que celles des écoles confessionnelles, environ 40.000. — On trouve en très petit nombre de grands établissements qui possèdent la gamme complète des études primaires, primaires supérieures et secondaires. Tel à Hanoi le Lycée Gia-Long, équipé d'un matériel pédagogique moderne, avec un personnel enseignant bien recruté... »

### LYCÉUM GIA-LONG

Rue Jules Bac - Hanoi

— L'Etablissement de l'enseignement privé le mieux organisé du Tonkin.

— Toutes les classes des cycles primaire, primaire supérieur indochinois et secondaire français. — Certificats Brevets, Diplôme, Baccalauréats.



— Năm ngoái xuất hành thế nào để phải năm nhà pha cát lũ. Năm nay không biết giờ nào tốt chúng ta sẽ xuất hành cho khỏi súi nhí?

một bài văn hoặc thơ bắt buộc, để cho bức tranh kia minh-hoa (illustrer). Hay nói cho đúng, để minh-hoa bức tranh.

Phản khởi vì cái thi-tài của Thạch-Lam, cả tòa soạn Ngày Nay cũng đã làm thơ vịnh.

Bởi vậy, cái bài tú tuyệt dưới đây:

Dưới hoa phà đang hai cô á  
Hai cô xem chừng càng đẹp cả.  
Một cô thay mắt, cô thay lưng.  
Một cô tóc vẫn, cô tóc xõa.

là tác phẩm công cộng của bốn chàng Xuân Diệu, Hoàng Đạo, Huy Cận và Khái Hưng.

Hai bốn chàng góp sức gây dựng được cái thi phẩm bất hủ kia thi Tú Mỡ, Nhất Linh và Lê Ta đi vắng. Đó là một sự thiệt thòi mà chúng tôi lấy làm ân hận...

Vì thế, vừa rồi, trong lúc đùa mặt, Tú Mỡ và Lê Ta nhất định đòi nối diệu, Tú Mỡ ứng khẩu ngâm:

Một cô mặc áo màu hoàng thanh,  
Một cô mặc áo cà phê sữa.

Lê Ta cũng ứng khẩu:

Mỗi cô một vẻ vẹn mười phân  
Đọc đến thơ này chắc hả dạ.

Nhất Linh cũng có đây, nhưng không bém mép bằng. Anh thấy ai cũng đã có sự nghiệp để lại cho ngàn thu, có vẻ ghen tị. Sau lại thấy họa th-sĩ cứ gật gù đọc những lời cầm tú kia hoài, liền giờ một bài thơ của anh làu năm xưa và đăng trong tập Phong Hóa cũ. Nhất Linh đọc giọng ngâm:

Khen thay thơ chót chẩy  
Như con cóc nó nhả  
Nó nhả trong hang ra  
Xong rồi nó ngồi dãy  
Ngồi dãy lại nhả đi  
Nhả đi lại ngồi dãy  
Nhả xong nó lại ngồi  
Ngồi chán nó lại nhả  
Cứ thế mãi không thôi  
Thơ các anh cưng vây.

Vì thế mà sinh to chuyện, thiếu chút nữa thành một cuộc đấu khẩu liên-ngâm.

Thạch Lam thấy vậy phải hô to một khẩu hiệu: đi uống rượu thường xuân. Mọi người vội vàng bắt tay nhau, đồng ý

# VIỆT PHÁP TỰ ĐIỂN ?

Tôi mong mỗi cuốn sách này ra đời quá. Nhưng... sau khi đọc một phần trong hàng chữ A gửi làm quảng cáo, tôi thấy thật vọng vô cùng. Theo lời ông Thái-Lai thi « cuốn tự-diễn nói trên do nhiều các (1) vị giáo-su biên-tập rất công trình, tài liệu lấy ở tất cả các bộ tư liệu có giá-trị xưa nay ».

Vậy mà tôi chẳng thấy cái công-trình ấy đâu cả. Công-trình gì mà chỉ thấy những « phốt » là « phốt ». Công-trình gì mà chữ Đất ái các ông giảng nghĩa là Terrain sec et incile ? Nếu thế còn ai dám làm nghề nông ? Chính nghĩa Đất ái là một thứ đất rất tốt, thứ đất, sau vụ gặt, phải cày lên để chờ nắng láy mầu. Nhà nông chỉ mong mỗi có thừa ruộng cày ái được, cho nên có câu : « Thứ nhất cày ái, thứ nhì giái phân ».

Chữ ái-nại các ông giảng nghĩa là craindre, endécis, hésiter thi dù d'ah tôi ba roi tôi cũng cứ bảo các ông là dốt, đừng nên soạn tự-diễn nữa mà oan cho văn-chương !

Ai-nại phải giảng là thương hại (avoir pitié de) mới được. Ở đây, các ông « giáo » nhà ta đã làm ái ngại với ngàn ngai (hister) và lo ngai (craindre).

Thí dụ: Tôi thấy ông lao tâm khé tú để soạn cuốn tự-diễn này, tôi ái ngại cho ông quá.

Nhưng tôi lo ngại rằng tự-diễn của ông bán không chạy, tôi thấy nhiều người ngàn ngai không chịu mua cuốn tự-diễn của ông, vì ông soạn sai bết bét.

Đã rõ nghĩa chưa mấy ông ?

Kè ra « phốt » còn nhiều, đại loại như á-dầu dịch là fille de joie, đèo Ái (?) văn dịch là Col de nuage, ám hỉ dịch là signal, ám sát dịch là avoir droit de vie et de mort, ám lệnh dịch là usurper l'autorité vân vân.

Và nhura chữ không thể có trong Nam ngữ được, như ác chơi, an nhà, dặt áo.

Và còn thiếu vô số những chữ thông thường.

Cho nên tôi dám nói rằng khi các ông giáo soạn cuốn « Việt Pháp tự-diễn » các ông quên rằng tự-diễn là thầy học cho những người il chū, các ông trưởng giảng nghĩa quấy quá cho xong, cũng như các ông đã giảng bài cho học trò lớp Đồng áu.

Các ông đã quá liều lĩnh.

PHAM-ÍCH-ROANH.

Quy-Nhơn

### NÓI THÊM :

Hôm mới nhận được bài trên nay, tôi có nghe rằng ông Roanh có tài khôi hài, thường lượng ra một pho sách dốt đặc biệt, chứ ai lại dám soạn sách một cách liều lĩnh đến như thế.

LÊ TA

Mãi nay ông P-I-Roanh gửi ra cho tôi một bản in hai trang bảng chữ A của mảng ông giáo, tôi mới hổn ngờ. Thị ra đó là sự thực. Mảng ông giáo kia quả có dự định cho ra một pho tự-diễn Việt Pháp dốt thực.

Kẽ cái dốt của các ông tác giả cũng có chỗ thông thái, chẳng hạn các ông ág giảng chữ À đầu là : « Jeune fille qui surveille la cuisine des mandarins, fille de joie » thi tôi xin phục là thông thái, vì quả thực tôi không biết chữ « ả dâu » với cái nghĩa « cô dâu » bếp của các quan ». Còn à dâu mà các ông giáo dịch là fille de joie thi ỷ chừng các ông ág lần fille de joie với chanteuse hay cantatrice (ả đào) ở các xóm Khâm Thiên, Van thái, Bach mal.

Chẳng thông thái mà các ông ág cho chữ A là préfixe de certains mots làm nhau trong văn Annam xưa nay vẫn có préfixes như chữ Pháp, chữ La-Tinh, chữ Hy-lạp ! Rồi các ông ág viễn chữ làm lì da, — vì phải có lý da thi pho tự-diễn mới có ích. Đã lý da : A-giao, colle forte Thị ra trong A-giao, A là pré-xe, chí không phải là tên một xã ở bên Tàu.

Còn nhiều chữ có lẽ là tiếng nói riêng một địa phương. Vì đổi với tiếng ở vùng Bắc thi sai hổi nghĩa. thí dụ như: 1) « mỗ ác » chữ tác giả dịch là: « Creux de l'estomac » Thiết tưởng mỗ thi phải là xương (xương mỗ ác) ! 2- « Ám » các ngai dịch là « saisir, s'attacher à », rồi các ngai dẫu chừng : « Ám lág cửa, accaparer le bien d'autrui ; 3- « Ám nhän », các ngai dịch là « avoir la vae fable. » Vagy nếu các ngai dẫu chừng thì các ngai sẽ viết : « Các ông già thường cảm nhän » ? 4- « Ám sát : avoir droit de vie et de mort (vẫn các ngai tác giả dịch). Ghê gớm chưa ? Nếu mình chẳng may bị kẻ cướp ám sát là lự dụng quân nã có « droit de vie et de mort » đối với mình đấy.

Đọc xong hai trang quảng cáo bảng chữ A của mảng ông giáo, tôi phản vấn lự hỏi « không biết đèn bảng chữ B các ông sẽ giảng nghĩa chữ B là thế nào, và các ông sẽ dịch là le Taureau, le boeuf hay la vache. Hay biết đâu các ông lại không dịch là : animal rampant ? »

NHI-LINH

# AN-THÁI

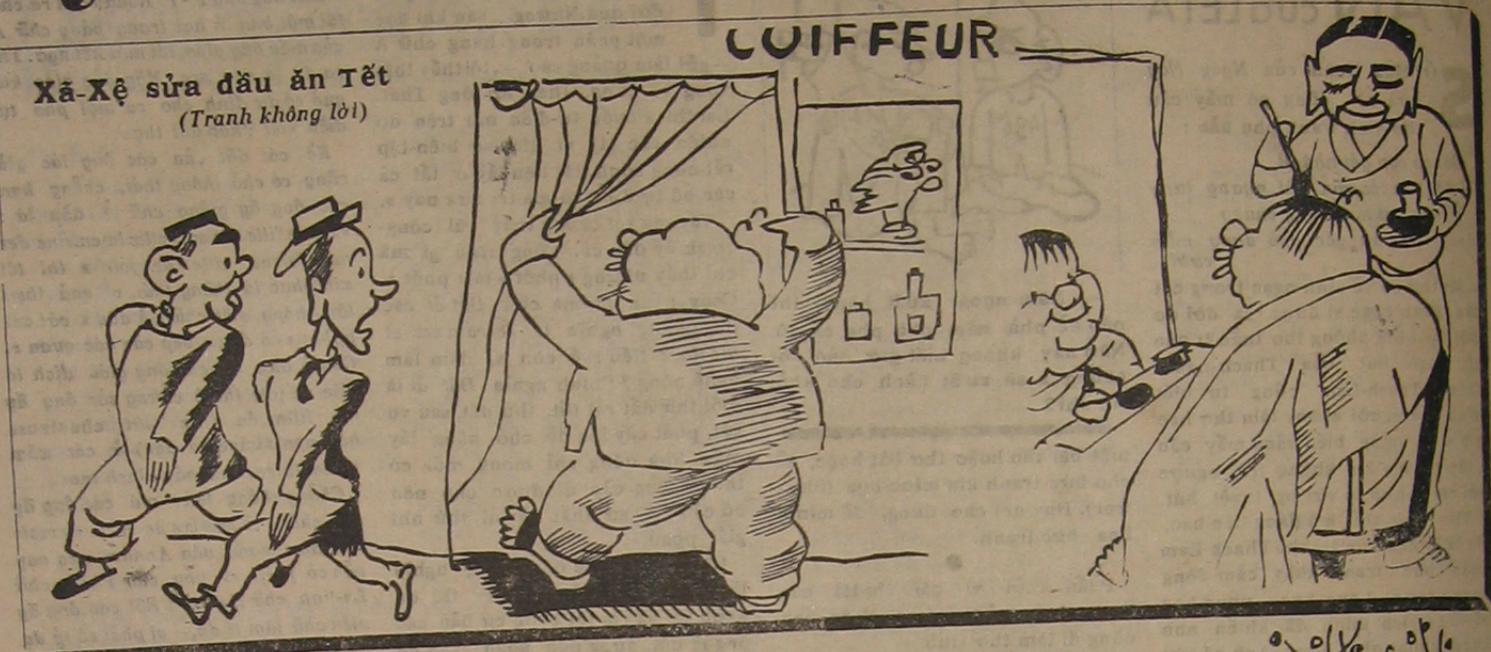
Grand fabrique de  
Pousse-Pousse

Gặp khi trời hép mưa đża,  
Dùng xe AN-THÁI chẳng cần  
cô gi

Có bán đủ cả: Vải, Sám, Lốp  
và đồ phụ-tùng xe-tay  
N. 2, Rue Nguyễn Trọng-Hiệp  
Hanoi

# Lý Toét và Xá Xê ăn Tết

Xá Xê sửa đầu ăn Tết  
(Tranh không lời)



COIFFEUR



SÔ SIÊN.—Con Lý Toét: Bố cháu cho cháu mang bánh chưng sang biếu bác. Bên báe chả thuê gi thịt với mõ, nên bố cháu đã gói riêng bánh không nhân để lết bác.



CÓ CÁCH.—Đang trước hướng nam, hai bên tường kín, mà xuất hành về phương nam thì độ! Chả nhẽ lại đi vào đằng sau để xuất hành. Bã có cách! Đặt khung cửa chầu về phương bắc. Sáng mồng một khán áo chỉnh tề, ta đi qua cửa này là được rồi!



MƯU MẸO.—"Lý-Toét: Bác a, tôi phải cho cá ông Công uống thuốc độc để đi nửa đường, ngại ngài chết quay ra đây, ngại không có gì cưỡi lên trời được. Bác biết không? Cả năm nay, nèo nhà tôi bấy ở bếp nhiều quá. Tôi sợ ông Công mà lên đèn trời, tâu báo thù thi tôi chết!"



RẠNH MÃNH—  
Sang mùng tuổi  
Xá Xê mình nhất  
định đòi hắn phải  
thết bữa chén  
Năm mới bị rông,  
thành ra suối năm  
hắn phải mời  
mình cl.en.

# TIN XUÂN



UA XUÂN này thực  
cũng vô duyên với  
các nhà thi sĩ.  
Những tác phẩm  
đều dương gữi về

nhiều lầm, song hay nhất lại  
không phải là những bài thơ  
xuân.

Mà có phải vì thi sĩ hùng hở  
với xuân đâu? Không! có lẽ hơn  
cả mọi năm, xuân này được ca  
tang một cách sốt sắng đặc biệt.  
Xuân tình, xuân ý, xuân với các  
mùa, xuân hồng, xuân tươi, xuân  
mới, xuân và yêu thương, nắng  
xuân, gió mưa xuân, xuân buồn,  
xuân tiếc thương... v.v. Bao  
nhiều đẽ của xuân trong bao  
nhiều vẻ! Nhưng sự nhiệt thành  
đó chỉ đáng coi như một cách  
biểu tình lịch thiệp. Người ta  
chào đón xuân bằng những lời  
dẹp đẽ, nãnh nhẽn, nhưng dẹp và  
nãnh như những câu chào chúc  
xã giao. Hình như thi sĩ làm thơ  
xuân đẽ lấy lệ.

Nganh lại kia xuân đã đến rồi  
Đem về xuân sắc với vai tươi  
Cánh xuân ơng bướm bay lưu  
luguen

Vườn thăm hòn xuân mỉm  
miệng cười.

Bốn câu này của ông V. Q.  
đáng chép ra đây vì có thể đứng  
đại biểu cho một loạt thơ cùng  
giọng điệu như thế! Xuân được  
gọi đến trong từng câu một, mà  
người đọc chẳng thấy có gì là  
xuân. Đòi đi một vài tiếng trong  
một vài câu, đoạn thơ kia có thể  
mang tên ký của các ông V. L.,  
T. D. V. Ng., v.v. Tôi định  
thêm vào số trên này của ông  
Võ M. Hg., tác giả những câu lý  
mỹ hơn, nhưng cũng dèn doảng  
y như thế.



Bản hiệu có nấu nhiều thứ  
canh rất ngon: nào là canh miến,  
nào là canh thịt, canh cá... vẫn  
vẫn... Cụ Lý muốn dùng canh gì?  
— Canh thận.

Xuân sang hoa nở, xuân vui  
sương  
Xuân đẹp, xuân tươi, mưa gió  
xuân...

Một nhà thơ khác, ông Đinh  
Hưng, đã gán tim được những  
giọng điệu khác lạ:

Đầu xuân, có rừng xuân đẹp:  
Suối bạc ngắn vàng long lanh.  
Con hươu sao quý khép nép  
Uống ngọc bên hòn đá xanh.

Và những ý từ nhỏ nhẹn và  
cũng đáng yêu:

Đầu xuân, có hội đua hồng:  
Bướm với hoa đồng lội lá.  
Đầu xuân này cỏ thêu nhung.  
Có cuộc thi tà áo lá.

Cũng dẻo yêu, những lời dẻo  
dạng trong đoạn sau này của ông  
Hoài Diệp:

Ước xuân gửi gió cho mây,  
Nắng êm gửi phẩn cho cây trót  
linh

Ước nắng là áng sương trinh  
Cho tôi gửi mong nơi bình hoa tơ...

Và đoạn này của ông Thé  
Hưng, với một vài điểm hồng và  
ánh tươi ý nai:

Hôm nay gió mở cửa trời  
Rẽ mây đi đón nắng tươi đầu mùa  
Đào hoa hồng lối vào chùa;  
Hai cổ di lê xuân vừa lên mới.

Chàng trai mang nhẹ tuổi cười  
Dừng cương nghe nước sa với  
chảy trong.

Điệu lục bát còn cho ta nghe  
những câu êm đềm, là lười trong  
thơ của Kim Bôi:

Em êm lặng tỏa trầm hương  
Hoa đào mơn mởn thăm vương  
hương linh

Thúy tiên hé nở lòng trinh  
Thi nhân mơ tưởng dáng hình  
Nắng Xuân.

Và âm thăm nhớ tiếc trong  
bài Sang Ngang của ông Nguyễn  
đinh-Thư:

Lòng tôi như chiếc thuyền lan,  
Tình cô như khách sang ngang  
một chiều

Thu nào quá đỗi có liêu  
Bờ hun hút lạnh nắng hiu hiu  
buồn

Qua rồi thôn cách bên sương  
Phất phơ áo nhạt mắt đường lau  
không.....

Vô tình đâu biết trên sông  
Có người ngang lái còn trông  
đối mình.

Lời còn ngượng ngập nhưng có  
nhiều linh sắc mới mẻ tươi thắm,  
bài « Xuân » của ông Huy Chúc  
khêu gợi được những cảm động  
chân thành;

Hót lên cả chim ơi, xuân đã đến  
Búp đồi vàng như ngọc nở xanh  
cây,

Mỗi lóng lóng vương nồng lởi  
chưa mến  
Mắt đợi chờ tay nắm ấm ấm ghi tay  
.. Xuân trộn sắc trộn hương và

trộn đều  
Trong mơ hồ cho tôi thấy xuân  
xưa,

Tháa trời đất hồn mang đầy huyền  
diệu,  
Người hiền lành cát núi hagy ngagy  
thơ.

Hương sắc, hình ảnh và thanh  
âm thường hòa hợp trong trí thi  
nhân và diễn ra trong những lời  
hỗn độn. May cầu tâ buồm đầu  
xuân, của ông Họa-sơn-Ấu,  
đang chú ý về phương diện đó,  
tuy ngặt nghèo thuật còn trê tràng:

Mộng tim say náo quên giờ lúa  
Vương minh theo nhạc sấp bay cao  
Lá hồng dì, lại, trong vương vắng  
Tóc liễu uốn màu rót xuống ao.

Những lời đó rất dễ khiến cho  
thơ hóa mơ hồ và đó mới là điều

tai hại hơn, thành tối tăm có khi  
đến vô nghĩa. Nhà thi sĩ muốn  
tránh những lỗi đó, cần phải biết  
nhớ « Định nói gì ». Nhiều nhà  
thơ có tài bắt chước đã chế tạo  
được những bài theo một kiều  
tương tự như thế và đôi khi để  
cho kẻ khác tưởng là có bản tài.  
« Sương mù » khi nào khiến các  
linh sắc thêm dịu dàng là một  
phương pháp nghệ thuật đáng  
chuộng; nhưng khi dùng để che  
dấu những nhược điểm, để xóa  
lấp những cái khó, là một sự  
đáng trách xa.

Thể Lũ

Lần sau sẽ đăng một  
loại bài của Tường-  
Vân về :

**CÓ CỨNG MỚI  
BƯNG BẦU GIÒ.**

## NHỮNG VIỆC CHÍNH TRONG TUAN LE

cánh kiến ra khỏi xã Đông-dương  
bắt đầu từ 21 Janvier 1940.

Bệnh đau màng óc đã lan về Hanoi,  
Hi-dông, Sơn-tây, Hù-dương và nhiều  
tỉnh miền xuôi. Các nơi trên đều có lác  
đác ít người chết về bệnh này.

Chính phủ đã thi hành những phương  
pháp đề ngăn ngừa và chữa cháy rất  
chu đáo.

Thành lập tổng hội Nông-phô  
Hợp tác xã. — Tuy Hợp tác xã đã  
lập rải rác trong khắp xứ Đông-dương  
và dùng theo một mục đích, song mỗi  
nơi đều hành động riêng không liên  
lạc với nhau nên nay muốn cho thành  
một cơ quan thống nhất, các ông chủ  
tịch các Hợp-tác-xã của 5 xứ Đông  
dương đã họp để lập một Tổng hội.  
Mục đích của Tổng hội là liên lạc các  
hợp tác xã các xứ để giúp đỡ nông dân  
các sản vật được nhiều điều kiện lợi.

Bài trừ bệnh hoa liễu. — Đông  
dương sẽ nhận lời mời của hội Quốc  
liên để vào biêp trước quốc tế bài trừ  
bệnh hoa liễu, và xin dùn dần bỏ các  
nhà chứa và nô thêm nhiều nhà chứa  
bệnh hoa liễu.

## ENSEIGNEMENT par CORRESPONDANCE

Français—Mathématiques—Sciences  
Mensualités

Préparation au C.E.P.C.I. 2p.00

Cours de 1ère et de 2e année P. S. 3p.00

Préparation au B. E. et D. E. P. S. 4.00

Cours de Français pour les adultes 2p.50

Pour tous renseignements, écrire à

**l'École Triton**

8, 8bis & 10 Résident Miribel Hanoi

Joindre une enveloppe timbrée  
pour la réponse.

# MỘT BÊM GHÉ RỌN

(Tiếp theo trang 13)

Một cảnh của dưới nhà đột nhiên mở ra và người ta nghe thấy những bước chân rất mau di giàn lai.

Rồi, ngoài cửa có một tiếng gõ mạnh kẽ kẽ đến hai tiếng khẽ hơn.

Péetrokine bảo :

— Cách báo hiệu của đảng đấy ! Nhưng chúng ta đã có đủ mặt cả rồi. Thế thì kẽ đó có thể là ai được nhỉ ?

Cửa mở.

Một người bước vào mìn đầy bụi và lem luốc vì cuộc đi đường xa, song mặt vè oai vè và hùng dũng lộ ra hết cả trên bộ mặt khắc nghiệt nhưng lanh đồng.

Người ấy đưa mắt nhìn quanh nòn và vòng các người ngồi ở bàn, rồi lẩn lượt xem xét từng người một cách chăm chú.

Một cùi chỉ kính ngạc đột hện trong phòng.

Cố nhiên không một ai quen biết người ấy.

Ông bạn rậm râu của tôi hỏi :

— Có người lén vào đây thế kia là nghĩa làm sao ?

Người mới tôi đáp :

— Lén vào đây ? Người ta cho tôi biết rằng tôi sẽ có người ra đón và tôi cũng đợi đến một cuộc đón tiễn niềm nở của các bạn đồng chí ! Các ông chưa biết tôi làn nào, nhưng tôi cũng lấy làm vinh dự nghĩ rằng cái tên của tôi cũng đủ để các ông tỏ ra một đôi đầu biểu kinh trọng. Tôi là Gustave Berger, phái viên bên nước Anh đây ! Và tôi hiện mang theo thư của trưởng đảng bộ đến cho những đồng chí thân mến của ngài ở Solleff.

Gã thử có một quả bom trong những bom của họ nô nô gõa bọn này cũng không gây được một sự ngạc nhiên đến như thế.

Tất cả mọi con mắt kia hết nhìn tôi lại nhìn cái người phái viên mới vào.

Péetrokine nói :

— Nếu ông thực là Gustave Berger thì người này là người nào ?

— Tôi là Gustave Berger bay không tôi đây là những chứng cứ nhận rõ điều ấy. (Người lạ mặt vừa nói vừa quẳng xuống bàn một dép giấy) Còn người này là ai ? Tôi không biết ! Nhưng hắn đã gian lận lén được vào hội sở của ta, thì cố nhiên hắn không kẽ ra khỏi cái hung này để mà đem ra ngoài những điều hắn đã nghe biết được. (Quay lại tôi người ấy nói) — Còn ông, ông là ai thi nói lên ?

Tôi cảm thấy hơi khắc của mìn đã tới.

Khôn súng lực nằm trong túi quần của tôi, nhưng nó đủ sao để đương đầu với một bọn chứng kia người không kháng quả quyết ?

Tuy vậy tôi cũng nắm chặt lấy báng súng, như là một kẻ chết đuổi bùi vào một sợi rom, và cố giữ lòng bình tĩnh, tôi nhìn quanh mìn để mong tìm một sự gì, khác với những bộ mặt lạnh lùng khắc nghiệt, dày khi cùn đang quay cả về phía tôi kia.

Tôi bảo họ rằng :

— Các ông ! Cái voi lồ đã đóng tôi kẽm này, đối với tôi thực là điều vạn

bất đắc dĩ. Tôi không phải là một tên do thám của cảnh sát như các ông có ý nghĩ ngờ : một phần nữa tôi cũng không có cái hân hạnh dự vào cái hội của các ông đây. Tôi chỉ là một người bán lúa mì vô hại : một sự nhầm lẫn lạ lùng đã đặt tôi vào cái tình cảnh khó chịu và bối rối này.

Tôi im lặng.

Có phải đấy là do sức tưởng tượng của tôi hay không ?

Tôi tưởng chừng như nghe thấy ở ngoài phố có thứ tiếng của một bọn đồng người đang rón rén đi. Cái tiếng ấy tắt rồi. Đó chẳng qua chỉ là tiếng trại tim tôi đậm.

Tôi lại tiếp :

— Tôi không cần phải nói thêm với các ngài rằng những điều tôi đã nghe thấy đêm nay sẽ được tôi giữ kín mãi mãi. Tôi xin trịnh trọng lấy danh dự một người lịch-sự (2) mà thề rằng không một lời nào sẽ vì tôi mà bại lộ.

Một là giác quan của những người phải mệt tai rạn lớn cho linh mهن có được một sự linh tinh khác thường, hai là trí tưởng tượng đánh lừa họ những vò đặc biệt là.

Như trong kiều tôi nghe, thì tôi quay lồng lại phía cửa ; thế mà tôi dám thề rằng : sau tấm cửa ấy tôi có nghe thấy những tiếng thở thực dài.

Có phải đấy là tiếng thở của ba anh chàng mà tôi đã nhìn thấy lúc nãy đang lì hành cái công việc ghê tởm của chúng và hau hau như những con diều bâu, chúng lại đánh hơi thấy một cái mồi khác nữa đây chàng ?

Tôi trông quanh bàn : vẫn bộ mặt gân guốc, danh ác không một vè nhìn nào dịu dàng.

Tôi mở sẵn cò súng trong đáy túi.

Có một lúc yên lặng nè rồi cái tiếng cộc cằn và âm vang của Péetrokine đến phá ran ngay.

Hắn nói :

— Hứa thi đẻ và không theo những lời ấy cũng đẽ, chỉ có một cách giữ được nột sự im lặng vĩnh viễn là : cái chết, của anh hay của chúng tôi. Người trọng yếu nhất trong bọn chúng ta nói lên.

Người phái viên Anh bảo :

— Ông nói phải lắm ! Chỉ có mỗi một cách đẽ theo là irac-xuat hán ra.

Tôi đã hứa cái câu nói lóng ghê gớm của họ ấy nghĩa là gì rồi. Bóng vụt dậy vừa ập lung vào cái kẽm của tôi vừa kêu lên :

— Ông trói lại các tòng không có thể giết thịt một người công dân Anh như giết thịt một con cừu như thế được ! Kẽm liên tiếp đập đập nít chát tôi sẽ bắn chết tươi !

Một người nhảy xô đến phía tôi.

Tôi thấy — trước cái nòng súng Derringer của tôi — sáng loáng một luồng dao và đòn mài quý dữ của Gustave Berger.

Đó là tôi bếp cỏ rồi rén lên một tiếng kêu âm vang làm choáng hai tai

2. — Tiếng lịch-sự (gentleman) bên Anh được người ta coi trọng như một chức tước, như là King's Lawyer. Được gọi là lịch-sự là một cái vinh-dự lớn cho một người dân ông Anh-It.

tôi hồn ngã xuống ; còn tôi ngã gục xuống bởi một đòn rất mạnh đánh từ phía sau lèa.

Gần ngắt người đi và bị đe dưới sức nặng của một thân thề, tôi còn nghe thấy tiếng người kêu, tiếng đập phá xô xát, rồi tôi lịm hẳn đi.

Khi tôi tỉnh dậy thấy mình nằm giữa những miếng gãy vụn ở chiếc cửa bị phá tan tung mảnh trên đầu tôi.

Trước mặt tôi có chưng mười mốt, mười bát người họp thành toan lúc trước đê xử tôi. Họ bị trói từng đòn một và cao gáy bởi hai mươi người lính Nga.

Cạnh tôi là cái thây tội nghiệp của tên phái viên người Anh, mặt bị vỡ vì phát đạn tôi bắn.

Alexis và Péetrokine cũng nằm lăn dưới sàn như tôi, cả hai tên cùng mất rất nhiều máu.

Một tiếng nói khoan lỏa ghé lại gần tôi bảo :

— Ngày ! chàng trai trẻ này ! Ông thực đã thoát được một phen hút chết đấy nhỉ ?

Tôi ngược mặt lên và trông thấy ông bạn đồng hành của tôi trên xe lửa, người có bộ mặt tôi tăm lầm lì.

Ông ta bảo tôi :

— Ông đừng dậy thôi ! Ông chỉ vừa bị choáng váng đi một chút thôi : không gãy một chiếc xương nào đâu ? Tôi cho ông là tay phái viên của bọn Hu-vô cũng chẳng có gì là lạ, vì chính đảng nó cũng còn bị nhầm như thế. Ông có thể nói mình là người là mặt độc nhất ra khỏi được nơi địa ngục này. Đì, ông đi xuống với tôi. Tôi biết ông là ai và cái việc của ông là việc gì rồi. Tôi sẽ đưa ông đến nhà ông Demidoff. Ấy không phải đấy !... (Thấy tôi đi về phía cái kẽm tôi mà kẽm đến tôi bị đưa vào đáy trước nhất thì ông ta vội kêu lên) : Không ! Ông tránh nơi ấy ra ! Một ngày hôm nay ông đã đủ thấy nхиều cái ghê tởm lầm rồi. Ta đi xuống thôi rồi đi uống cái gì một cốc đã.

« Trong lúc cùng đến khách sạn ông kè đầu đuôi cho tôi rõ : sở cảnh sát Solleff mà ông là người đứng đầu, đã biết và đã đe phòng từ lâu nay về cái tên phái viên đảng Hu-vô ấy.

« Cái việc tôi ở xa đến một nơi hẻo lánh này và cả cái vẻ bí mật của tôi cũng những nhũng nhũng áng-lê trên chiếc va-ly ai hại của Grégory, bằng ấy thử đủ làm các việc thành lão lộn rắc rối.

« Tôi chỉ cần nói thêm đôi ba tiếng nữa trong chuyện này :

Tất cả những đảng viên Hu-vô mà tôi được quen biết như thế đều bị đày lên miền Sa-mạc Sibérie hay bị đem hành hình.

« Còn tôi thi làm trọn phận sự một cách rất được lòng các người trên của tôi.

« Cách làm việc của tôi trong cuộc điều đình đã khiến tôi được tăng thêm lương, và những mộng luồng về lương lai của tôi cũng ngày thêm tôi đẹp, kè từ cái đêm ghê sợ ấy trở đi ; cái đêm mà khỉ nhó lại ngày nay tôi vẫn còn thấy rợn.

A. CONAN DOYLE

Bản chữ Pháp của A. Savine

THẾ LƯU dịch

NDC

TÀI XE (dâng trai) — Xin lỗi ey, mời lần thứ nhứt đấy.

## Hat san

Địa dư

D. P. 4364 trong bài « Nội các Nhật sắp từ chức đến nơi.

... Gần đây xem chung Mỹ lai de bi hết các cách, hình như đe phòng đối phó với Nhật : nào tăng thêm lực lượng cho các đảo Alaska và Guam...

Nhung phiền một nỗi Alaska lai không phải là một đảo. Ý chung D. P. tưởng nó cũng như cái đảo « Cát Bà », tuy cũng chưa ra Cát Bà nên viết mập mờ « thêm lực lượng cho Alaska và Guam »...

Cần thận

Cũng trong bài ấy :

Mỹ đã tự tay bắn bồ bay không tuyển bồ, thế thôi, chứ chắc Mỹ không đà lụy tuyển bồ. Mỹ đại gi lại đì khâm chửi ứ ấy vào. Vả tuyển bồ thi cốt đê các nước và nước Nhật nghe, can chi Mỹ tự tuyển bồ với minh.

Có mìu gì không ?

Cũng trong bài ấy :

Thủ tướng A-bô nhân thằng không khi của các nhà Chính trị có địa vị trong quân giới và chính giới càng ngày càng trở nên ác liệt.

Không ài ấy ác liệt ?

Nhưng có trùi gi không ?

Có lèc, và mìu ấy có lèc nặng lâm vi của cả các nhà Chính trị trong quân giới lâm các nhà Chính trị trong chính giới kia mà !

Can đảm đấy

Cũng trong bài ấy :

... và báo đố lò ý khích thích lùn ráy cổ lèp mít rót các có thể lực.

Báo đố khích thích lùn này thực

Vậy báo ấy can đảm đấy, nhưng phải cái đốt bon bão D. P.

HÀN DÂI SAN

CAI CHÍNH

Trong « Số Mùa Xuân », bài « Nghệ Thuật ăn Tết », của Thach-Lam ở trang 9 câu « và mong mìu như mong lâm... »

Xin đọc là : « và mong mìu như

mìu lâm... »

N. N. Số Mùa Xuân, trong kịch

« Khúc nghệ thường » trang 25, có

chú thích (1) chữ « nòng » xin đọc

là « hoảng » :

Cao quái ngắn dâng chiếu qua

huống.

Súra

# NESTLÉ Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON  
BẢO THẦU CHO CHÍNH PHỦ PHÁP



Hồi xin không mất tiền quyền  
sách dạy cách nuôi trẻ của  
bác sĩ Vidal soạn ở hàng  
NESTLÉ, phố Paul Bert, số 55  
— HAIPHONG —

## DOCTEUR NG.-MANH.-THAN

CLINIQUE ET MATERNITÉ  
CABINET MÉDICAL  
49-51 Avenue du Grand Bouddha  
Téléphone : 830

Médecine générale et infantile  
Dermato - vénérologie  
Rayons X — Rayons U-V et I-R  
Diathermie — Ondes Courtes  
Courants Galvano - Faradiques

### CONSULTATIONS

Matin : 8h. à 11h.  
Soir : 3h. à 6h.

## VŨ-DŨC-DIỆN KIẾN TRÚC SƯ

8 Place Negrler  
HANOI — Tel. 77

## Phòng-tich và Phạm-phòug hay là đau dạ dày

THUỐC HAY NÓI TIẾNG KHÁP ĐÔNG-DƯƠNG  
GIẤY KHEN RẤT NHIỀU, CẨM ƠN THẬT LÂM.

Khi đầy hơi, khi tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng vỗ bịch, khi ăn no rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua). Thường khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng nôn hòn, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người thường ngao ngán và mệt mỏi, buồn bã chân tay, bị lùn nấm sắc da vàng, da bụng dày. Còn nhiều chứng không kể xiết. Một liều thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Liều một bận uống Op.25. Liều hai bận uống Op.45.

VŨ-DŨNG-TÂN, ăn tú Kim tiễn năm 1926, 178 bis Lachtray, Haiphong  
Bại-lý phái-hành toàn tỉnh Hanoi: AN-HÀ, 13 Hàng Mã (Catore) Hanoi  
Bại-lý phái-hành khắp Đông-dương: NAM-TÂN, 100 phố Bonnal, Haiphong  
Có linh 100 đại-lý khắp Hanoi và khắp các tỉnh Trung, Nam, Bắc-kỳ, Cao-miên và Lào có treo cái biển tròn.



## Vi trùng nào nguy hiểm nhất?

Bệnh Lậu, Giang-Mai, Ha-Cam đều có những giống trùng rất độc, làm hại thể chất (Mông, di-tinh, đau lưng, đau xương, rụt gân, Lở loét, v.v...) và nguy cả tính mạng. Nọc độc làm di lỵ đến nỗi giống. Chỉ có:

### ĐỨC - THỌ - ĐƯỜNG

131, ROUTE DE HUÉ - HANOI

Từ phương pháp chữa bệnh cho đến cách chế thuốc là cam đoan chữa được khỏi ráo nọc. Thuốc lậu Op.60, Giang-mai Op.70, Ha-cam Op.30 một hộp, uống một ngày.

Có đại lý ở các tỉnh.

# POUDRE TOKALON « Pétalia »

SURPRENANTE DÉCOUVERTE D'UN CHIMISTE PARISIEN SPÉCIALISTE DE BEAUTÉ



Une poudre de riz si fine et si légère qu'elle flotte dans l'air. Telle est la surprenante création d'un Chimiste Parisien.

C'est pourquoi la Poudre Tokalon s'étend si régulièrement et si uniformément, recouvrant la peau d'un fin voile de beauté, presque invisible. Il en résulte une beauté paraissant parfaitement naturelle. Très différente, en son effet, des poudres lourdes et démodées qui ne donnent qu'une apparence « maquillée », la Poudre Tokalon contient notamment de la Mousse de Crème qui la fait adhérer à la peau pendant 8 heures. Même dans un restaurant surchauffé, jamais votre visage nécessitera de « retouche » si vous employez la Poudre Tokalon. A la fin d'une longue soirée de danse, votre teint sera toujours frais et exempt de luisant.

Agents: F. Maron A. Rochat & Cie  
45 Bd Gambetta — HANOI

## CHERCHEZ-VOUS...

un Fournisseur en gros de Tricots et de

## CHEMISETTES

qui vous donnera livraison rapide de vos commandes les plus importantes ?

Adressez-vous à la

## Manufacture CU GIOANH

68-70, RUE DES ÉVENTAILS, HANOI — TÉL. 525

## TRƯỚC KHI BUÔN:

CHEMISSETTE — MAILLOT DE BAIN — SLIP  
MAILLOT CYCLISTE VÀ FOOTBALL —  
MI BAS SPORT — PULL-OVER-CHANDAIL  
BLOUSON — COMBINAISON...

Các ngài nên viết thư về lấy giá tại :

HÀNG DỆT

## PHUC - LAI

87 — ROUTE DE HUÉ — HANOI; Télég: TRICOFULAI — HANOI  
Chuyên sáng-chế các kiểu thanh-nhã.

## Hạnh-phúc gia-đình

Nhắn các bà tối kỳ ở cũ!

Muốn tươi nõn giữ màu da!

HOA-KỲ RUỘU CHÒI nén soa!

Dung-nhan lại thay đậm-dà hơn xưa!

Vìa giãn huyệt, lại vìa rắn cốt!

Về doan-trang đẹp tốt như không!

Ngày xuân càng đượm sắc hồng!

Càng tươi màu thắm, càng nồng tẩm yêu!

Gởi-thiệu bạn gái.

Bảo-Thị HỒNG-LOAN

Rượu Cognac

**MARTELL**

Thịt rau đã nổi tiếng  
từ 200 năm nay

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN

L. Rondon & Cie Ltd M. Bé Henri Rivière HANOI

Đã có bán khắp các  
hàng sách Đông-dương

TIỂU THUYẾT

# CHIỀU

của NGUYỄN XUÂN HUY

— Một cuộc đời mà mỗi  
người trong chúng ta đều  
đã từng tha-thiết sống.

Nhà in Lê-Cường, 95 Route de Hué — Hanoi

Gia : Op.40



Thu nùa tiên

MY-VIỆN AMY 28 - HÀNG THAN 28 - HANOI

AI MỞ MY-VIỆN ? HIỆU HÓT TÓC

Nên mua máy uốn tóc: 100p, — 200p, — 400p, — đèn 1800p. — Máy điện Rayon Violet: 80p, — 150p  
Máy sấy tóc: 25p, — 350p. — Máy uốn lông mi: 0p, 90 — 12p. 00 — Máy điện Massage (soa nắn): 9p, — 45p,  
— 240p, Máy làm nõi vú (ngực đàn bà) 40p, — 380p, — Máy điện kẹp mũi thành dọc circa 485p, —  
tor dense điện: 70p, — Douche pulvérisante et bains de lumière 95p, — Bain facial vaporo lumineux:  
250p, — Pulvérisateur điện 60p, — Vibro Masseur Standard 18p, — Kim uốn tóc thường: 1p, 80 — 2p80 —  
9p, 50 — Thuốc uốn tóc permanence: 1p, — 2p, — 3p, — Perma (fabrication américaine) làm lỏng mi dài cong  
Nếu mua máy, xin dậy cách làm cẩn thận, chắc chắn. Ami đại lý các máy sửa đẹp Pháp — Anh — Mỹ.

Imp. Thụy-Ký, Hanoi Tel. 860

Le Gérant Nguyễn K. Đoàn

Cao hổ-cốt, tặc-kè, Sâm, Nhung, Tầm-gửi cây giàu, cao Kim-anh, Cam-khởi tử, Tô-hợp-hương, Đông-trùng ha-thảo, và nhiều vị thuốc bắc qui-giá theo trong bài thuốc Trường-sinh Gia-Irayen chế luyện thành bánh thuốc này. (Dùng rượu ta, rượu ty hay rượu vang là mà ngâm). Hương-vị rất thơm, uống ngọt tuyê-trần, không có rượu thuốc, rượu bồ nào ngọt bằng. Uống rượu này ăn ngọt miêng, ngọt yến giặc, tinh-thần minh-mẫn, bền trí, nhớ lâu, bồ tinh, sinh huyết, thanh sắc quang-nhuận, trừ được các tật bệnh, suốt đời mạnh khỏe trể mãi không già. Bởi vậy gọi là « Bánh Trường-Sinh ». Người khỏe mạnh uống càng tăng sức khỏe, người nào yếu đau nhức dưới đây uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả. Những người đau mỏi khôi, các bà sau khi mới sinh nở, người ở nơi nước đục, người bị bệnh ngã nước, bệnh phong-tịch, bệnh ho, hen, xuyễn, bệnh thở, bệnh vàng da (cả trong lòng trắng coa mắt cũng vàng) bệnh té thấp, bệnh nhức xương, bệnh ảo không liên, ngủ không được, bệnh di-tint, mộng-tinh, thận hư, đau lưng, bốc hỏa, các ông giao-hợp yếu, các bà huyết sầu, kinh không điền, ra khí hư, những người lai-liệu không đều, nước tiểu không trong uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả.

CÁCH DÙNG : Hộp lớn (giá 1p.00) ngâm thành 3 chai (litre). Hộp nhỏ (giá 0p.35, ngâm thành một chai (litre) trong một ngày là dùng được. Mỗi chai rượu bồ này đáng giá 3p00, uống hết lại chế thêm rượu vào cho đến lúc nhai thì thôi. Nếu muộn đặc, muôn tốt, ngâm thật nhiều bánh thuốc, ít rượu, sẽ thành một thứ rượu khat-vi (aperitif) rất quen, để uống trước khi ăn cơm và trước khi đi ngủ rất bồi, mà lại có đủ sức trừ được các bệnh như đã kể trên. Nếu chỉ cần ngọt rượu để uống được nhiều không say, không mệt, không bốc nhức đầu thì ngâm thật ít thuốc và nhiều rượu. Nam phu lão ấu và người có thai đều dùng được. Trước khi ngâm rượu bóc bỏ bao sáp đi. Xin nhận kỹ hiệu phạt 12 tag, có chánh-phủ chứng nhận, của nhà thuốc Hồng-Khé

Nhà thuốc Hồng - Khé

Tổng-đục tại 88 Route de Hué (ngay trước cửa Chợ Hôm) Hanoi và có đại-lý các nơi, là một nhà thuốc có danh-tiếng của người Việt Nam đã được thưởng bộ-tinh vàng và bằng cấp bân khen. Nhà thuốc Hồng-Khé, xin nhận kỹ giấy hiệu phạt 12 tag có chánh-phủ chứng nhận kẽo lầm thuốc giả. Có biểu sách Gia-Bình 1-đọc và Hoa-Nguyệt Cẩm-Nang. Có gửi Linh-hóa giao-ngán đi các nơi.